

Plaiuri Săcelene

Revistă editată de Asociația Cultural-Sportivă
"IZVORUL" - Săcele, înființată în anul 1922
și înregistrată la Judecătoria Brașov,
sub nr. 15553/8.03.1994

Președinte de onoare prof. univ. dr. Dimitrie Cazacu

V R E M

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișăm *prezentul* văduvit de *măreția trecutului*
să despicăm drum nou prin vremuri *Săcelelor* de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

MEMBRI AI ASOCIAȚIEI
"IZVORUL" PARTICIPANȚI
LA SIMPOZIONUL DEDICAT
CENTENARULUI D-LUI PROF.
ION TOCITU

ANUL XXVI
(Serie nouă)

Trimestrul III, 2012

Nr.73

Plaiuri Săcelene

apare trimestrial

MEMENTO

“După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

In memoriam

ASOCIAȚIA COMUNELOR SĂCELENE A.C.S.	3
FRAȚII ION ȘI ILIE MINEA	4
FRUMOASELE DE ALTĂDATĂ -II-	5
GAFA	7
IN MEMORIAM	8
SATULUNGUL COPILĂRIEI NOASTRE	8

Cultura

NICOLAE STEINHARDT (1912-1989)	10
CALENDARUL ANIVERSĂRIILOR CULTURALE NAȚIONALE ÎN TRIMESTRUL IV 2012	11
CARTE FRUMOASĂ... ..	11

Opinii

CRONICA EȘECURILOR (III): EȘECUL DEMOCRAȚIEI ORIGINALE	13

Tineri

INTERVIU CU DOMNUL PROFESOR UNIVERSITAR DR. DIMITRIE CAZACU (III)	14

Actualitatea

M-AM NĂSCUT ÎNTR-O FAMILIE DE CARE SUNT TARE MÂNDRU	16
PARCUL VIRE	18
RAPORT DE ACTIVITATE AL ASOCIAȚIEI "IZVORUL" SĂCELE	19
RAPORTUL COMISIEI DE CENZORI ASUPRA CONTURILOR DE BILANȚ PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR 2011	20
SĂCELENII AU SĂRBĂTORIT ȘI ÎN ACEST AN SINTILIA	21
ISTORIA DE LÂNGĂ NOI	21

ASOCIAȚIA COMUNELOR SĂCELENE A.C.S.

Una dintre realizările deosebite ale prosperelor comune săcelene din perioada interbelică a fost punerea la punct a unui sistem de transport auto propriu destinat populației spre a face legătura cu Brașovul.

În anii 30 ai trecutului secol, localitățile săcelene erau legate de centrul administrativ al Brașovului de o linie de cale ferată, deservită de un tren(ut) acționat cu locomotivă cu aburi, pusă în funcțiune în anul 1892. Linia ferată era dispusă la limita dinspre Țara Bârsei a localităților, iar trenuțul, numit impropriu tramvai, datorită culorii sale galbene, era civilizat, dotat cu trei clase de confort, asemenea trenului „mare”, și parcurgea distanța Satulung-Brașov în circa o oră cu frecvența circulației de aproximativ 70-80 de minute, între orele 05.00 dimineața și ora 24.00 sau chiar 01.00.

Odată cu avântul economic cunoscut de întreaga țară după primul război mondial și cu industrializarea masivă a zonei Brașovului, când sute și sute de muncitori săceleni, angajați în industriile nou înființate, se deplasau zilnic la locurile lor de muncă, trenuțul s-a împlinit vocațional și și-a câștigat un loc foarte important în infrastructura tot mai puternicului centru economic și industrial care devenise zona Brașovului.

S-a simțit la nivelul anilor 20 și începutul anilor 30 necesitatea optimizării mijloacelor de transport care legau Săcelele de Brașov, atât datorită sporirii considerabile a numărului de călători și călătorii efectuate zilnic în ambele sensuri, dar și a sporirii confortului și a vitezei deplasării, drept care au apărut companiile de autobuze care și-au câștigat foarte repede clienții, în primul rând prin deplasarea lor prin

centrul comunelor și transportul călătorilor în centrul Brașovului în doar 30-40 de minute.

Sporirea traficului auto în ritmuri alerte a ridicat, ca o consecință firească, problema șoselei care leagă Săcelele de Brașov, mai ales după 1937, când s-a construit magistrala București-Cluj-Oradea.

Utilizarea din ce în ce mai frecventă a mijloacelor auto a inspirat ideea înființării la Săcele a unei companii de autobuze proprii, mai ales că bugetele comunelor ar fi permis o asemenea investiție, deosebit de rentabilă.

S-a trecut în anul 1938 la organizarea unei asemenea întreprinderi care și-a început activitatea la 1 mai 1940, după ce au fost achiziționate din Germania, de la firma „Opel”, 8 (opt) autobuze de ultimă generație, dotate cu încălzire pentru sezonul rece și un service dotat cu tot ceea ce a fost necesar pentru întreținerea de înalt nivel a celor opt autobuze de către un personal specializat.

Linia de autobuze nou înființată s-a dovedit a fi o

investiție deosebit de profitabilă și deosebit de onorantă pentru administrația comunelor de la sfârșitul anilor 30 și începutul anilor 40. Mulți dintre săceleli au renunțat atunci la serviciul tramvaiului și s-au orientat spre autobuzele mai confortabile, mai la îndemână și, mai ales, mai rapide în efectuarea serviciului lor.

Circulau aceste autobuze la intervale de circa 40 de minute, pe distanța Satulung-Brașov, și la intervale de 2 ore pe itinerariul Brașov-Târlungeni-Purcăreni-Zizin-Budila-Teliu și chiar Dobârlău.

Pe timp de iarnă, așa cum am arătat, mașinile puneau în funcțiune sistemul de încălzire, ceea ce făcea călătoria deosebit de plăcută.

În 1938, a început și modernizarea șoselei Dârste-Baciu-Satulung, dar nefericitele evenimente din acei ani, care prevesteau războiul, au dus construirea șoselei doar până la hotarul Baciu-Turcheș, continuarea lucrărilor reluându-se abia prin anii 57-59.

Din păcate, odată cu izbucnirea războiului o parte din autobuze au fost rechiziționate de armata română în scopuri militare și redate circulației abia după război, dar proasta funcționare a puterii comuniste nou instalată a produs disfuncții care au împietat asupra normalității desfășurării unei activități de transport așa

cum o știam din anii anteriori războiului.

Un rol deosebit în organizarea ASC-ului-au avut primarii comunelor săcelene din rândul cărora s-a remarcat în primul rând avocatul dr. Ioan G.V.Gologan, primarul Cernatului, un gospodar și un organizator de excepție. În timpul administrației sale s-au efectuat importante lucrări de amenajare comunală de drumuri, canalizare, amenajări urbane,

restaurarea clădirii Primăriei

chiar cu aspectul pe care ni-l oferă astăzi. Dr. Ioan G.V.Gologan s-a impus prin dorința sa sinceră, bine motivată de a-i conferi Cernatului, centrul urban al Săcelelor, o înfățișare modernă, un aspect atrăgător care s-a bucurat de aprecierea localnicilor și celor veniți în timpul concediilor estivale la Săcele.

După 1947, partidul comunist și-a impus voința totalitară, oprind procesul de înnoire demarat de dr. Ioan G.V.Gologan, fapt care a întârziat continuarea proiectelor de desăvârșire a infrastructurii rutiere, lucru devenit din nou posibil pe la jumătatea anilor 60.

Actualul municipiu mai are multe de făcut până când se va înnoi întreaga sa structură rurală, dar noi am contat întotdeauna pe priceperea, dragostea de muncă, tradițională la Săcele, pe dorința săceleliilor în a se împlini tradițional și european.

Dimitrie D. Cazacu

C.A. al asociației

FRAȚII ION ȘI ILIE MINEA

personalități cultural-științifice ale trecutului nostru

Dimitriu, Oana-Lucia, bibliograf la Cabinetul de Manuscrise Carte rară al Bibliotecii Academiei Române

I on Minea (1878- 1941)

Ion Minea s-a născut la 17 noiembrie 1878 în comuna Turcheș, județul Brașov, fiul lui Ion și al Mariei, născută Bobeș. După terminarea liceului ortodox, mai târziu Andrei Șaguna din orașul Brașov a urmat cursurile Facultății de Medicină la București, luându-și doctoratul în anul 1909 cu tema *Cercetări experimentale asupra variațiunilor morfologice ale neuronului*. Specializat în neurologie devine colaboratorul cel mai apropiat al academicianului și strălucitului medic Gheorghe Marinescu.

Iată cum descrie fiica savatului Marioara G. Marinescu în volumul dedicat memoriei lui *Gheorghe Marinescu - Istoria unei vieți închinată muncii, științei și progresului, colaborarea dintre cei doi medici Împreună cu asistentul său I. Minea, cu care profesorul făcea unele din cele mai izbutite cercetări și studii ale structurii și biologiei celulei și sistemului nervos, G. Marinescu imaginează și puse în practică o metodă originală de tratament a paraliziei generale...*

În aceste preparații microscopice, pe care le analizară cu mîgălă, G. Marinescu și I. Minea găsiră și ei spirocheta. Lucru ce a fost comunicat imediat lumii științifice, care aștepta cu nerăbdare primele semne de confirmare a descoperirii lui Nogu.

Pe toată această perioadă cei doi medici au întocmit lucrări de specialitate semnate de amândoi, dovada vie a aprecierii de care se bucura asistentul Ioan Minea, în timpul practicării medicinei în București la Spitalul Sfântul Pantelimon.

Tot împreună cu profesorul Gh. Marinescu a abordat studiul culturii țesutului nervos în vitro și au formulat concluzii referitoare la viața, creșterea, regenerarea și moartea celulelor nervoase, care au fost publicate în lucrarea intitulată *La cellule nerveuse*, publicată la Paris în 1909.

În 1919 s-a înființat Facultatea de Medicină din Cluj, cu limba de predare română. Ion Minea, fondator al Școlii de Neurologie din Învățământul superior Medical clujean îndeplinește următoarele funcții: decan al Facultății de Medicină din Cluj 1920-1921 și apoi rector 1926-1927, director al Clinicii Neurologice, membru al Academiei de Medicină, membru al diferitelor societăți Științifice românești și străine.

Ca mulțumire pentru activitatea desfășurată este decorat cu Coroana României în gradul de comandor și Răspalta Muncii pentru Învățământ clasa I în 1930.

Se căsătorește cu Reveica Onosi, această căsătorie rămânând din păcate fără urmași.

Inovator Ion Minea a introdus termenul de neuroplasticitate, termen preluat de Santiago Ramón y Cajal patologist, neurolog spaniol, laureat al Premiului Nobel.

Iată ce spunea prof. Victor Papilian în articolul scris cu ocazia morții profesorului survenită în 6 februarie 1941: *Ion Minea a contribuit să ridice știința română la nivelul celei apusene și a ridicat-o printr-un extrem de cinstit imbold al firei lui și printr-o autentică vocațiune de pasionat cercetător. Nimic contrafăcut în sufletul lui, nimic improvizat, nimic de facilă parvenire în ținuta lui, nimic de farsă. Era un om de știință în chip firesc, fără nicio sfortare, fără nicio silă, fără niciun interes, cum altul e poet sau artist.... Nimeni nu i-a întins o mână fără să nu primească ambele și nimeni nu i-a cerut un colț de suflet fără să nu-l fi primit pe de-a-ntregu* a participat activ la toate congresele naționale ale societății de neurologie, psihiatrie, endocrinologie și psihologie.

Congresul național de neurologie din 1934 organizat la

Prof.dr Ion Minea cu soția

Dicșosînmartin a avut ca tematică pricipală ereditatea în bolile familiale ale sisitemului nervos.

Activitatea profesională de excepție este completată de activitatea pe plan politic, într-o scrisoare adresată profesorului Gheorghe Marinescu, Ion Minea spunea: *toți oamenii cinstiți din această țară trebuiesc să facă politică activă spre a copleși pe cei necinstiți, care sunt, cu siguranță o mică minoritate, însă gălăgioasă și înghesuitoare.*

La 6 februarie 1941 se stinge din viață Ion Minea, figură luminoasă în galeria de savanți români, care a contribuit la dezvoltarea și progresul științelor neurologice românești.

Din anul 1996, clinica de neurologie din Cluj îi poartă numele, *Clinica Neurologică Ion Minea*.

Ilie Minea (1881-1943)

Firul vieții lui Ilie Minea a început la 15 iulie 1881 în satul Turcheș, actual municipiul Săcele, județul Brașov, fratele lui Ion Minea, valorosul medic clujean. După terminarea cursului primar în localitatea natală, a urmat liceul ortodox, mai târziu Andrei Șaguna din orașul Brașov, fiind coleg printre alții cu Ioan Lupaș și Octavian Goga. Înzestrat cu o memorie deosebită, cu sânguiță de a învăța, a obținut distincții maxime și recomandarea instituției ASTRA, la care se adaugă și bursa macedoneanului Gojdu devine student al Facultății de Istorie de la Universitatea din Budapesta la 14 septembrie 1900. În 1907 își susține doctoratul în istorie medie universală și filosofie, cu teza *Înțelegerea maghiaro-bulgaro-valahă sub Ludovic cel Mare*, pe care a dezvoltat-o și a publicat-o în 1910 în *Convorbiri literare, sub titlul Relațiile politice dintre Țara Românească și Ungaria pe timpul lui Ludovic I*. A urmat apoi cursuri de specialitate la Universitatea din Viena și la Institutul de Istoriografie al vestitului Ottokar Lorenz, unde a studiat si bucovineanul Dimitrie Onciul. Revenit în Transilvania în 1908, este angajat profesor la seminarul român greco-catolic, cât și la liceul din Caransebeș, totodată colaborează la revistele *Tribuna* și *Telegraful român*. În 1910 trece munții și se refugiază în București, acesta marchează începutul unei noi etape în viața lui, audiază la Universitatea din București cursurile lui Dimitrie Onciul, Ion Bogdan și Nicoale Iorga. În 1911 se angajează bibliotecar la Arhivele statului din București, al căror director era academicianul D. Onciul.

Dorind să fie util cauzei românismului urmează cursurile unei școli de ofițeri în rezervă și paticipă ca voluntar la luptele din vara lui 1917 de pe fronturile de la Mărășești și Oituz.

După război este numit profesor la gimnaziul din Giurgiu.

Datorită decesului istoricului Alexandru Dimitrie Xenopol, Catedra de istoria românilor a Facultății de istorie a Universității din Iași rămâne vacantă, iar la 2 noiembrie 1922 în urma recomandării călduroase a lui Dimitrie Onciul, Ilie Minea a fost titularizat la Catedra de Istoria românilor. În Iași, pe lângă activitatea de profesor, opera istoricului Ilie Minea îmbrățișează o vastă arie de cercetare: istorie politică, economică, militară, socială, culturală, a relațiilor internaționale. Aici se căsătorește și are o fiică Mariana Cecilia. A întreprins cercetări de arheologie medievală și a fost un neîntrecut cunoscător al istoriei Moldovei și a Iașului. Înființează în 1941 pe lângă Facultatea de Litere și Filosofie Institutul de Istoria Românilor, care ulterior în 1964 va deveni Institutul de Istorie și Arheologie A. D. Xenopol. Este fondatorul revistelor științifice *Cercetări istorice* și *Buletinul Institutului A. D. Xenopol*. În ultimul timp fusese invitat de Ministerul de Externe și cel al Propagandei să întocmească o lucrare documentată asupra moldovenilor catolici numiți multă vreme ceangăi. Această lucrare era preocuparea sa ultimă și la căpătâiul său s-au găsit multe cărți cu privire la moldovenii catolici.

În dimineața unei zile mohorâte de iarnă, la 20 februarie 1943 cercurile intelectuale află o veste neașteptată, stingerea din viață a profesorului Ilie Minea titularul Catedrei de Istoria Românilor de la Universitatea Cuza-Vodă. În plină activitate științifică s-a pierdut acest reprezentant strălucit al culturii românești, într-o vreme de grele încercări a istoriei poporului nostru.

Cu prilejul împlinirii unui secol de la nașterea marelui istoric și profesor, la 15 iulie 1981, a fost comemorat festiv la Facultatea de Istorie a Universității din Iași, în același timp un remember similar a avut loc și la Societatea Numismatică Română din București, în care a desfășurat o aleasă activitate fiind și membru de onoare, iar Secția de Istorie a Academiei Române a cinstit memoria acestui cărturar integru și cetățean de înaltă ținută morală într-o ședință festivă.

Iubitori pasionați ai neamului, acești doi savanți erau întotdeauna alături de drapelul țării, sensibili la cerințele sociale și naționale, unul cu viziunea sa de istoric și altul de medic. Amân-

doi își vedeau neamul înălțat și patria întregită.

Câteva dintre lucrările publicate de Ion Minea:

Cercetări experimentale asupra variațiilor morfologice ale neuronului. Teză, București, 1909

Sur le traitement par les ondes courtes des paralysies postvaccino-antirabique, 1940, București

În colaborare cu Marinescu, G., *Recherches sur la régénérence des nerfs périphériques*, Paris, 1906

În colaborare cu Marinescu, G., Goldstein, M., *Recherches sur la transplplantation des ganglions nerveux*, Paris, 1907

În colaborare cu Marinescu, G., *Contribution a l'histo-pahologie de la sclérose en plaques*, Paris, 1909

În colaborare cu Marinescu, G., *Quelques différences physico-chimique entre les cellules des ganglions spinaux et leur axone*, Paris, 1913

Lucrări publicate de Ilie Minea:

Magyar –bolgár-oláh éritkezés: Nagy Lajos allat. Bolesészetdoktori értekezés, Contact maghiar-bulgar-valah sub Ludovic cel Mare, Teză, Budapesta, 1907

Românii înainte de 1222, 1913

Urmașii lui Vladislav I și politica orientală a Ungariei, București, 1916

Istoria evului mediu, Iași: Litografia Modernă, 1919-1920

Istoria românilor în secolele XIV și XV- curs editat de A. Mesrobeanu, Iași: Litografia Modernă, 1919-1920

Ist. Românilor până la întemeierea Principatelor, Iași, 1919-1920

Începutul domniei lui Alexandru Lăpușneanu, Iași 1925

Despre Dimitrie Cantemir. Omul. Scriitorul. Domnitorul, Iași, 1926

Informațiile românești ale cronicii lui Ion Dlugosz, Iași, 1926

Reforma lui Constantin Vodă Mavrocordat, Iași, 1927

Vlad Dracul și vremea sa, Iași, 1928

Influența bizantină în regiunea carpato-dunăreană până la sfârșitul secolului al XII-lea, București, 1935

N.R. : Cititorii interesați să citească întregul material, cu notele bibliografice, și să cunoască întreaga operă a fraților Minea sunt rugați să se adreseze redacției revistei pentru pentru a intra în posesia articolului.

FRUMOASELE DE ALTĂDATĂ

-II-

Continuăm în acest număr al revistei rubrica închinată fetelor (doamnelor) noastre frumoase din alte vremuri, chipuri și icoane care au încântat privirile și sufletele câtorva generații de săceleni.

Fetele meleagurilor noastre s-au remarcat de-a lungul vremurilor nu doar prin dragălășenia înfățișării lor, dar și prin acea lumină a autenticei feminități care sporește și potențează frumosul. Am considerat benefică publicarea acestor fotografii pentru a atrage atenția tinerilor actualei generații asupra simplității și modestiei condiției existențiale a ideii de frumos.

Accesoriile care promovau superlativul esteticii înfățișării umane erau minime, deși în toate epocile au existat „proteze” cosmetice care însă erau privite cu rezerva de rigoare. Sperăm că din tezaurele fotografice ale săcelenilor vor apărea piese ce merită să revadă lumina zilei, să încante și chiar să pună pe gânduri dragii noștri cititori, îndeosebi pe cei ce își fac acum intrarea în realitățile vieții contemporane.

Margareta Cioc-Țuțianu, soția excepționalului pilot de avioane de vânătoare, comandorul Gheorghe Țuțianu, o glorie a celui de al doilea război mondial, fiica unui important negustor bucureștean de origine din Târlungeni, cu legături de rudenie în Satulung (familia Bratosin), talentat artist plastic în domeniul țesăturilor și modelingului, deosebit de talentată actriță a teatrului amator săcelean, celebru în anii 30 și 40 ai secolului XX.

Margareta Cioc, protagonistă unei fermecătoare povești de iubire, devenită consoarta comandorului legendar Gheorghe Țuțianu.

Margareta Cioc-Țuțianu, talentată interpretă a Monei din piesa de teatru „Steaua fără nume” de Mihail Sebastian, într-o memorabilă punere în scenă la Cercul dramatic al Casei de citire de la biserica „Sfinții Arhangheli” (în 1946). În fotografie o vedem, alături de soțul său, comandorul Gheorghe Țuțianu, în ziua căsătoriei lor, în 1951. (dreapta)

Iat-o pe **Margareta Cioc-Țuțianu**, în anul 1950, alături de o altă „frumoasă de altădată”, buna ei prietenă, **Maricica Beșleagă-Bratosin**. (stânga)

Maricica Beșleagă, căsătorită Bratosin, devenită, în 1948, consoarta admirabilului, neuitatului săcelean, inginerul Radu Bratosin, un adevărat campion al zâmbetului, vorbeii de duh și dragostei de viață. (stânga)

Emilia Mircioiu-Bratu, căsătorită Beer, actualmente stabilită în SUA, vecina mea de vis-a-vis, de pe strada Bellu (Biserica Română), prietena mea din anii copilăriei dintâi, o ființă încântătoare. (stânga)

Dr. Onoriu I. Corfariu, alături de distinsa sa doamnă, **prof. Marcela Corfariu**, născută Lucaciu, un cuplu fericit, respirând sublima seninătate a normalității și a unei nobile omenii. (dreapta)

Piroska Fischer, născută Kiss, căsătorită cu Willy Fischer, învățătoare la școala elementară maghiară din Baciș (fotografie din 1946). (sus)

Dimitrie D. Cazacu

GAFA

(din volumul „Adevărurile ascunse devin otrăvitoare”)

Între Săcele și Brașov a circulat până-n 1960 un tramvai hârb, tractat de o locomotivă ca un cub pe patru roți, găsită cu greu în cataloagele de prototipuri ale vremii. Folosea la început lemne, apoi cărbune și în final păcură ca sursă de încălzire a apei și-și făcea plinul odată la fiecare cursă, la “stația termini” din Satulung. Forța de tracțiune a locomotivei era la limita utilului, pentru că atunci când era împovărat până la refuz și când mai trebuia să învingă și înclinarea pantei, greu de sesizat, între stația Noua, stația 70 și stația Dârste, locomotiva găfăia a deces. Vagoanele tramvaiului erau prevăzute la capete cu platforme de urcare și coborâre, prevăzute cu un parapet metalic de protecție, iar în interior băncile de două persoane erau montate pe două rânduri. Distanța de 18 km de la Săcele până la Brașov era parcursă în cel mai fercit caz într-o oră.

Călătoreau cu tramvaiul elevi, muncitori, avocați, femei de serviciu, profesori și ucenici, ingineri și funcționari. Dimineața, spre Brașov, ca și în jurul orelor prânzului spre Săcele, după ce ieșeau muncitorii din schimbul de dimineață de la fabricile Farola, Metrom și Astra, sau după ce se terminau cursurile elevilor, tramvaiul era foarte aglomerat. Elevii preferau să călătorească în ultimile două vagoane. Acolo se adunau cu mic cu mare și așa se ajungea să se cunoască aproape toți între ei. Ca o cutumă, cei mici, elevii din cursul inferior, aveau un respect deosebit pentru cei din clasele superioare și în multe cazuri aceștia erau pentru ei un model de comportament. Într-o zi, pe strada Porții, m-am întâlnit cu profesorul de religie, preotul Grama. “Unde te grăbești?” a fost întrebarea lui. “Trebuie să prind tramvaiul de la ora 14 pentru că dacă-l pierd, voi ajunge acasă, la Săcele, după-masa, pe la 5”. A stat puțin pe gânduri apoi mi-a spus: “Voi care faceți acest mare efort ca să învățați, veți ajunge departe în viață. Cei care depun eforturi mari ca să-și atingă țelul au un mare grad de modestie, știu să prețuiască munca, știu să se bucure de fiecare succes și vor deveni oameni de nădejde.”

După șaptezeci de ani, îmi revin imagini păstrate în memorie cu elevi săceleni „tramvaiști” care au trecut atunci peste toate greutățile fizice, materiale și circumstanțiale și au reușit să-și ducă la bun sfârșit țelul de viață:

Cazacu Dimitrie (Micu) un strălucit și neobosit dascăl și militant pentru promovarea culturii. Bodeanu Mircea, arhitect talentat și recunoscut în capitala Franței. Berteanu Gheorghe, un medic cu renume. Proca Titu, un medic internist de excepție. Mircan Alexe (Țuți), profesor la Universitatea din București, fost secretar al Academiei de România, din Roma. Voicu Roșculeț, magistrat cunoscut și recunoscut pentru capacitățile profesionale și morale. Caloinescu Eugen, strălucit chirurg într-o unitate medicală de foc- Spitalul de Urgență din București. Paul Popescu, dirijorul Orchestrei Simfonice a Cinematografiei. Popa Viorel și Paraipan Virgil, profesori la Facultatea de Medicină Veterinară din București. Șerban Eugen (Genu) a condus contabilitatea Uzinelor „Steagu Roșu”, activitate de mare responsabilitate, care nu era de ici, de colea. Caloinescu Ion, economist. Voinea Dumitru (Mitică), Cergău Nicolae (Nicu), Dumitrescu Cornelia contabil. Inginer Dumitrescu Ștefan, Inspectorul Silvic al Județului Mureș, autorul cărții document „Vânătoarea între pasiune și decepții”. Ștefan Munteanu, inginer silvic. Lupescu Ion, inginer militar. Bodeanu Aurel și Ticu Berteanu, ingineri agronomi. Munteanu Ștefan din Dârste, farmacist militar și câți alți mulți elevi și studenți nu dați uitării, toți cu o înaltă ținută morală, intelectuală și profesională.

Ovidiu Popovici era un avocat inteligent, spiritual și un foarte bun profesionist. Mergea cu tramvaiul la Brașov cam de 3-4 ori pe săptămână. După ce-și termina treburile la tribunal, în drum spre stația de tramvai, se oprea la Ghiță, prietenul lui bun de-o viață, proprietarul unui mic restaurant. Casa mică, în care desfășura “afacerea”, avea balcon la etaj și o curticică în față plină cu flori. La parter, Ghiță amenajase un mic restaurant curat, elegant, agreabil, cu 5-6 mese acoperite cu fețe de masă albe ca neaua, care-ți luau ochii. Ghiță era un manager adevărat. Soția lui, Kati, o femeie între două vârste, nu frumoasă, dar cu un sexappeal cu efect prompt și un temperament nestăpânit, tumultuos, de care se folosea din plin. De, ochi alunecoși....

Ghiță, de-alungul timpului, antrenat de evenimentele adulterine ale nevesti-si, dobândise un nas de copoi și devenise un specialist în surprinderea flagrantului de adulter. După ce o prindea, urma de fiecare dată un scandal monstru dar totul intra în normal după ce ea reușea să-și convingă soțul că adevărul este în ceea ce spune ea, nu în ceea ce a văzut el. De, nuri soției erau irezistibili.

Avocatul Popovici era prieten bun cu Ghiță și un client fidel. După ce își termina interesele la tribunal, în drum spre casă se oprea de fiecare dată pe la el pentru a-și potoli foamea cu un cașcaval de Penteleu, o măsline de Halkidiki, doi-trei mititei bine condimentați cu usturoi și piper negru, dar mai ales, după gustarea ademenitoare, pentru un pahar de Busuioacă de Pietroasele seducător. Ovidiu cunoștea toate tainele familiei, toate flagranțele, dar nu le comenta cu prietenul.

Într-o bună zi, pe când își consuma tacticos mezelicul cu care își ațâța pervers simțurile bahice cu licoarea cu iz de busuioac, a venit la masă Ghiță. A tras scaunul lângă avocat și obosit, s-a trântit în el. Era negru la față, crispat și cu ochii plini de mânie. I-a relatat avocatului pe scurt că a prins-o din nou pe infidelă și este hotărât de această dată să desfacă căsnicia. Discuția a avut loc la sfârșitul festinului și pentru că în dimineața aceea procesele la tribunal s-au prelungit destul de mult, domnul avocat n-a mai avut timp nici pentru siestă. A trebuit să fugă să prindă tramvaiul și s-a înțeles cu Ghiță că va veni a doua zi ca să stabilească ce-i de făcut.

- Nu se mai poate. Am prins-o de atâtea ori și am iertat-o tot de atâtea ori. Îi ofer o viață îmbelșugată și liniștită. Este incorrigibilă. Basta, ajunge, destul.

A doua zi Ovidiu nu a avut proces la Tribunalul din Brașov. De-abia a treia zi s-a întâlnit cu Ghiță. Acesta era mai liniștit, mai calm, mai ponderat în gestică și-n vorbă. S-au retras într-un „séparée” și au început tratativele. Așezat într-un scaun cu spătar, Ghiță, cu o batistă, și-a șters de pe frunte transpirația provocată de emoție, și-a dres glasul tușind de două ori și a început cam așa :

- Ovidiule, m-am gândit bine la tot ce s-a întâmplat și m-am hotărât s-o iert și să șterg cu buretele peste tot ce-a fost. Ce părere ai ?

Ovidiu, fără nici o poticneală-n gândire, i-a răspuns prompt și sarcastic:

- Ce părere să am? Să păstrezi buretele într-un loc sigur. Se spune că omul jignit este un om rănit. Așa a și fost. Ovidiu a trebuit de-atunci să-și potolească foamea cu cașcaval de Penteleu și cu măsline de Halkidiki, și să-și domolească setea cu Busuioacă de Pietroasele la un alt restaurant. Tot de-atunci buretele lui Ghiță și puterea de convingere a lui Kati au asigurat liniștea în casa frumoasă cu un interior cochet, cu balcon la etaj și-n față cu o plăcută și liniștitoare curticică încărcată cu flori.

Cei care călătoreau cu tramvaiul nu au aflat niciodată de drama lui Ovidiu care a fost obligat să-și schimbe mediul bahic și nici de drama lui Ghiță care era tot timpul în alertă, cu un ochi la Kati și cu altul la burete.

Dr. Onoriu Corfariu - Tg.Mureș

IN MEMORIAM

Asociația Cultural-Sportivă „Izvorul” și Redacția revistei „Plaiuri Săcelene” se alătură tuturor săcelenilor și aduc un ultim omagiu celui care a fost dr. Dumitru (Titu) Proca, reprezentant de seamă al breslei medicilor săceleni.

Urmas al unei renumite și foarte respectate familii de săceleni, dr. Titu Proca a fost el însuși un fiu devotat al meleagurilor noastre, care și-a pus întreaga pricepere și competență medicală în slujba concetățenilor săi, deopotrivă români și maghiari. Tocmai de aceea a fost iubit și prețuit de toți cei care l-au cunoscut și care au recunoscut în activitatea sa de peste o jumătate de secol calitățile unui om care s-a dăruit cu trup și suflet sănătății și stării de bine a concetățenilor săi, respectându astfel, fără nicio abatere, jurământul lui Hipocrat, depus la absolvirea, cu rezultate memorabile, a valoroasei Facultăți

de Medicină din Cluj.

A fost mereu un sprijin și o speranță a celor aflați în luptă cu boala, dar și un spirit viu, optimist, o sursă de sănătate și de bună-dispoziție pentru interlocutorii săi, prieteni sau pacienți, care l-au înconjurat întotdeauna cu simpatie și admirație.

Dar dr. Titu Proca a fost și un om cu calități manageriale deosebite, dovedite în ani și ani de muncă asiduă și dificilă la conducerea Policlinicii săcelene și a Spitalului Municipal Săcele, funcții în care a reușit să înzestreze cele două lăcașuri de sănătate cu aparatură și mijloace de investigare clinică moderne pentru acea perioadă și să dezvolte spitalul cu noi investiții, ridicându-l la rangul de centru medical complex, care răspundea cerințelor celor mai înalte.

Pentru aceasta și pentru întreaga activitate închinată binelui comunității noastre noi, săcelenii, îi mulțumim domnului doctor Titu Proca și depunem o floare pe mormântul său proaspăt, rugându-L pe bunul Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Intro seară a acestor veri toride a încetat să mai bată ini- ma lui Pavel Râșnoveanu (Paulică), sîceleanul atât de devotat familiei, prietenilor și tradițiilor locului natal.

A plecat când abia împlinise 68 de ani și avea motive de bucurie: o familie în care domnea buna-înțelegere și care îi oferea satisfacții. Împreună cu soția lui, Mariana Râșnoveanu (Mari), a crescut trei copii deosebiți: Paula, Ilie și Mihai și devenise bunic.

Își revăzuse foștii colegi de liceu (promoția 1962) cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la absolvire. Participase la eveniment cu bucuria că s-au reunit la vârsta deplinei maturități. Regreta că mulți dintre colegi, prietenii adolescenței sale, s-au stins prematur, lăsând în urmă prea devreme tristețe. S-a adăugat și el celor dispăruți mult prea repede, lăsând în urmă tristețe și regrete.

Familiei greu încercate, redacția revistei „Plaiuri Săcelene” și conducerea asociației „Izvorul” îi transmit sincere condoleanțe.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Conducerea asociației „Izvorul” și Redacția revistei „Plaiuri Săcelene” aduc și pe această cale un ultim omagiu celui care a fost domnul Mihai Dobros Teacă, membru al asociației și susținător înfocat al activităților acesteia, dispărut prematur dintre noi după o scurtă, dar grea suferință.

Fiu al unei respectabile și cunoscute familii de săceleni, domnul Mihai Teacă a dus mai departe spiritul întreprinzător al strămoșilor săi, ocupând pentru un timp funcția de președinte al CAP Săcele și apoi, luându-și soarta în propriile mâini, conducând cu pricepere o afacere de familie.

Îl rugăm pe Dumnezeu să-i odihnească sufletul în pace!

SATUL UNUL COPILĂRIEI NOASTRE

Ori de câte ori am ocazia, privesc cu interes ce se mai întâmplă în Săcele, mă bucur când văd inițiative și realizări deosebite și mă întristez când se întâmplă evenimente care conturbă viața comunității sau care o fac mai urâtă.

Se vorbește adesea despre comunitate, despre spiritul civic, despre conviețuirea cu minorități etnice și toate acestea le regăsesc și în amintirile mele din perioada copilăriei și adolescenței.

Căci Satulungul este împărțit în două parohii, cea din Jos și cea din Sus, sau cei de la Biserica Veche și cei de la Biserica Nouă, cum știu toți din generația mea, eu prin părinți, dar și prin domiciliu aparținând ambelor parohii.

În Jos, unde m-am născut, locuiam în proximitatea bi-

sericii, unde este și o piațetă, pe acolo trecând toți din străzile care sunt în vecinătatea Poienii Angelescu, gimnaziului spre Cernatu, dar și turiștii sezonieri în plimbarea zilnică spre pădure.

Și ce se mai întâmpla prin piațetă?

Ocazional, apărea toboșarul, un maghiar, care bătea toba până se aduna un număr apreciabil de ascultători (majoritatea femei și copii), urmând citirea circularei de la primărie; probabil era maghiar pentru a citi varianta corespunzătoare ascultătorilor.

Săptămânal, venea chiorița, cu căruța, pe post de vizitiu, care lua stofele țesute de localnicele din zonă și le aducea pe cele prelucrate. M-a impresionat această femeie care își derula singură afacerea așa că, odată, împreună cu mama, i-am vizitat reședința de la Subobrej. În curtea casei, amenajată ca un parc, avea ate-

lierul cu puiă și teasc care funcționau folosind direct apa râului Tărlung; știa și să flaușeze stofa, eu însămi am purtat un asemenea palton ca elevă.

Băieții din clasele primare și chiar cei mai mari jucau goagăle în locuri speciale, iar liceenii și studenții jucau volei pe terenul din apropiere, amenajat de ei.

Iarna, de Bobotează, preotul Leucă, cu o statură impunătoare și o voce pe măsură, făcea slujba de sfințirea apei, aici fiind și pompa de apă ce deservea vecinătatea.

Se perinda multă lume prin piațetă pentru cumpărături pe la prăvălia comerciantului Barbu, provenind din comerțul brașovean, care vorbea clienților în limba lor, chiar și puținilor etnici germani; de la Brașov achiziționa mărfurile diverse (alimentare și nealimentare), mai ales de la angrosiști germani.

În zonă erau câteva bănci (lavițe), unde apărea zilnic „lordul”, cel care avea o făbriță de lumânări. Nu știu de ce i se spunea așa, pentru ținută sau pentru că adusesse utilajul din Anglia.

Vara venea la casa Butu un domn supraponderal, moșier, frate sau văr al lui Marius Butu, cu fiicele, domnișoare îmbrăcate la moda din București. De asemenea, veneau în vacanță, în fiecare an, Monica, fiica prof. univ. Victor Jinga și Liliana, nepoata prof. univ. Gheorghe Dragoș.

Îmi plăceau casele familiilor Butu și Bodeanu, expresie a prosperității interbelice.

Cât despre relațiile cu maghiarii, Iluț și Tibi, vecinii noștri, mergeau la grădinița ungurească, dar după masă ne jucam împreună (am învățat de la ei și un cântec, după spusele tatei incorect pronunțat).

Relațiile economice erau mai strânse cu maghiarii, căci procuram carne de la Magdo; eu și fratele meu mergeam după lapte la Popenre (probabil Pop Andrei) care avea o fermă de vaci, dar și un birou de avocatură. Uneori eram invitați în birou, motiv pentru care ajungeam cu laptele acasă mai târziu. După exponatele din birou cred că dânsul era și vânător.

Pozele noastre din copilărie erau făcute în sepie de Godri, care mi-a făcut și poza la absolvirea liceului, la timpul respectiv fiind renumit fotograf în Brașov.

Pâine, cornuri și jimble cumpăram de la Szocs din Cernatu, dacă nu se făcea pâine acasă la cuptor cu vatră.

Partin era transportatorul mărfurilor din Brașov, Dârste sau Dâmbul Morii cu a sa căruță - platformă cu roți de cauciuc.

Mai erau morarii de la morile acționate electric sau hidraulic, tot maghiari, Kope, prestator de operații mecanizate pentru agricultură sau alții care tăiau lemnele pentru foc ce se cumpărau în stânjani.

Mașinile de făcut caier și de tors lână erau ale lui Anton

Satulung - Săcele
Biserica Sf. Archanghelii, Casa de cetire și Banca populară

Kajcsó sau ale neamului Fischer, cred cea mai performantă.

Sigur, și românii migraseră de la meseria de bază, oieritul; o parte din părinții colegelor mele lucrau în industria brașoveană, unii veniți de pe alte meleaguri; femeile nu se mai făceau numai educatoare, învățătoare sau profesoare, ci și contabile, telefoniste, farmacistice sau chiar inginerie chimiste. Existau și croitori și croitoare după buzunarul fiecăruia, dar și o modistă pentru pălării și diverse accesorii.

Nu lipsea nici moașa chemată la domiciliu, care și-a exercitat meseria de patru ori numai la noi în familie; meseria este reinventată de londonezi, dar este accesibilă doar celor cu dare de mână.

Și am ajuns la cei pe care-i vedem la televizor, care nu-și mai pot face meseria cu autoritatea cu care și-o făceau mai înainte: pădurarii, tehnicienii și inginerii silvici. Pădurile, care înfrumusețau peisajul săcelean, erau exploatate rațional, existând Ocolul Silvic și pepinierele de conifere. Exploatarea lemnului pentru foc era o prioritate pentru locuitori, motiv pentru care, spunea tata, nu s-au adus gaze la Săcele. Mă întristează azi faptul că pădurea unde vara organizam

picnicuri cu familia, lângă izvoarele de apă din Poiana Angelescu sau Poiana Găvrus, a fost defrișată.

Și în timpul maturității mele, mergând prin pădurile de la Colceag până la Gârcin, vedeam copaci însemnați pentru tăiere în locul cărora se plantau puiți, iar acum nu se mai poate vorbi de Poiană când un versant întreg din vecinătate e defrișat. Să nu uităm că unul dintre înaintașii noștri a plătit cu viața intenția de a împăduri zona la începutul secolului XX, pentru ca la sfârșitul secolului și la începutul acestuia să fie defrișată de alții, după știința mea, în favoarea unor străini de aceste meleaguri.

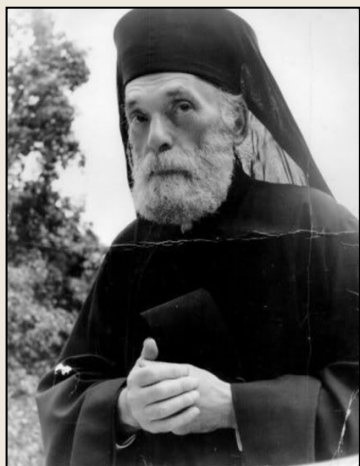
Oare nu trebuie făcut ceva pentru a avea această pădure din apropiere, ca și tineretul actual să se dezvolte în spiritul de libertate care ne-a fost nouă insuflat de dese peregrinări prin pădure în perioada formării pentru viață și în special pentru descărcarea de stres în perioada activă și după? Ce bucurie simțeam după ce străbăteam potecile largi și bătătorite ale pădurii de la Poiana Angelescu și ajungeam în Curmătură, unde apărea în fața ochilor o panoramă ce îți rămâne în memorie pentru totdeauna!

Cred că numele meu a fost predestinat; nu aș fi dorit să mă nasc în alt loc, cu altă formă de relief. Mai cred că este în puterea comunității ca pădurea moștenită de la generațiile anterioare să reînvie și aș dori să subscriu la o asemenea inițiativă! Nu lăsați să dispară pădurea copilăriei noastre, e averea cea mai de preț a Săcelelor!

Silvia I. Barbu

NICOLAE STEINHARDT (1912-1989)

Sau primejdia mărturisirii

În arhivele mănăstirii Rohia s-a găsit autobiografia lui Nicolae Steinhardt, în care se menționează de autorul însuși că a scris-o din porunca ÎPS Arhiepiscop Teofil Herineanu și la îndemnul părintelui arhimandrit Serafim Man, duhovnicul său. Această scurtă schiță autobiografică a fost scrisă, după cum afirmă autorul, „spre a fi păstrată în arhivele mănăstirii Rohia”.

Spicuim în cele ce urmează câteva date biografice despre

Nicolae Steinhardt, spre informația cititorilor.

S-a născut în iulie 1912 într-o margine de București unde tatăl său, inginer, conducea o fabrică de mobilă și cherestea în comuna suburbană Pantelimon. Din copilărie era atras de clopotele și obiceiurile creștinești, deși nu era de religie ortodoxă. A urmat clasele primare în parte în familie, în parte la Școala Clemența, deoarece părinții se mutaseră în centrul Bucureștiului. La liceul „Spiru Haret” i-a avut drept colegi pe Constantin Noica, Mircea Eliade, Arșavir Acterian, Alex. Paleologu, Dinu Pillat și a fost singurul elev de confesiune mozaică; a urmat învățătura creștină, avându-l ca dascăl pe preotul Gheorghe Georgescu, de la biserica Sfântul Silvestru, „om de ispravă, care mă simpatiza și îmi dădea note mari”. A dat bacalaureatul în 1929, urmând apoi cursurile Facultății de Drept și de Litere. A terminat studiile în 1934, dar doctoratul în Drept Constituțional l-a luat abia în 1936. După aceea, până la izbucnirea războiului, continuă studiile la Paris și în Anglia. Întors în țară, fiind recunoscut ca „evreu de categoria a doua”, la îndărmă de măsurile exterminatoare, a executat muncă obligatorie, dar nu în regim strict, un bun prilej pentru a-și întări afecțiunea pentru neamul românesc. După 1947 a suferit alături de atâția alți intelectuali, a fost evacuat din casă și din Baroul avocaților, a avut de întâmpinat greutăți de ordin material și sufletec, a fost și foarte bolnav vreme îndelungată.

Din punct de vedere spiritual, lucrurile au evoluat cu totul altfel. Se simțea tot mai atras de creștinism, mergea des la biserică. Datorită unor oameni de mare cultură și intensă trăire creștină-Virgil Cândea și Paul Simonescu-s-a apropiat de literatura religioasă și filosofică creștină. Nu avea curajul să facă pasul spre a fi botezat în religia ortodoxă, oscila între dorință și panică, îi era teamă că „ar putea fi necurat din punct de vedere religios”.

În 1959, grupul de prieteni, între care primul era filosoful Constantin Noica, dar și Dinu Pillat, Alexandru Paleologu, Vladimir Streinu, Păstorel Teodoreanu, Mihai Rădulescu, a început să fie arestat. Steinhardt a fost chemat la Securitate, cerându-i-se să fie martor al acuzării, cu somația că în caz de refuz va fi arestat și implicat în „lotul intelectualilor mistico-legionari”.

Îndemnat de tatăl său a refuzat să fie martor al acuzării; a fost arestat și judecat alături de Constantin Noica și Dinu Pillat și osândit la 12 ani de muncă silnică pentru „crimă de uelțire contra orânduirii sociale”.

Era sigur că nu va rezista atâția ani în pușcărie și că va muri, dar nu voia să moară nebotezat. Dumnezeu i-a venit în ajutor. În prima celulă de la Jilava în care a intrat, primul care i-a vorbit a fost un ieromonah basarabean, Mina Dobzeu.

Acolo, la Jilava, în celula 18, a primit Sfântul Botez în 15 martie 1960. Părintele Mina i-a dat botezului un caracter ecumenic și i-a poftit la „mica ceremonie clandestină” pe cei doi preoți greco-catolici, aflați în celulă. A fost botezat în mare grabă, cu apă dintr-un ibric cu smalțul sărit. Naș a fost exdirectorul de cabinet al mareșalului Antonescu-Emanuel Vudrașcu.

Pentru Nicolae Steinhardt, după cum afirmă în volumul „Primejdia mărturisirii”, creștinarea se confundă cu o poveste de dragoste, „o dublă îndrăgostire de biserica creștină și de neamul românesc, de Pantelimonul natal, comună suburbană, de clopotele apropiatei biserici, Capra.” Alături de clopote, declanșatorul inițial al ursitei sale duhovnicești, a stat „satul Pantelimon însuși, cu salcâmi săi modești și căsuțele scunde, cu oamenii săi împăcați cu viața și convingeri că nimic tragic nu li se poate întâmpla; au fost apoi vecinii, oameni buni, mai toți de condiție modestă, dar îndatoritori și neîngâmfați; a fost apoi liceul unde, fiind singurul elev de religie mozaică, a urmat orele de religie creștină, primit cu bună-voință de un preot jovial și bonom, statornic liberal, părintele Silvestru”.

La ieșirea din închisoare, în 1964, și-a desăvârșit botezul prin mirungerea la biserica Schitul Darvari, primind și Sfânta Împărtășanie. De atunci, a dus o viață creștină, conform datinei și regulilor bisericești. Acum, jinduia după călugărie, pe care o dorea încă din închisoare. După moartea tatălui său, în 1967, a întâmpinat numai greutăți și refuzuri. Stareții se fereau de un fost deținut politic. La Cozia, starețul s-a dovedit plin de bunăvoință, dar lui i s-a părut că „lăcașul era prea bântuit de turiști și vizitatori”.

Abia în 1973 Constantin Noica l-a înștiințat că a fost la Cluj, unde l-a cunoscut pe proaspătul episcop Justinian Chira și că a vizitat mănăstirea unde episcopul fusese stareț timp de 30 de ani. De îndată, a plecat la Rohia însoțit de scriitorul Iordan Chimet, prieten al lui Noica. Rohia l-a cucerit pe deplin din prima clipă. În 1979, părintele Serafim Man i-a făgăduit că-l va călugări, dar s-a îmbolnăvit grav și a fost internat la un spital din Cluj. De acolo, din ce în ce mai bolnav, a venit în august 1970 ca să-l călugărească pe Nicolae Steinhardt, după cum făgăduise. A fost călugărit în ziua de 16 august, în paraclisul noii clădiri, de către părinții Nicolae Leșe și Emanuel Rus. Ulterior, va obține și binecuvântarea Arhiepiscopiei.

Într-un articol în ziarul „Ziua”, nr. 913/22 iunie 1987, monahul afirma: „Am izbutit să organizez biblioteca mănăstirii, m-am deprins să nu lipsesc de la Sfânta Liturghie... Dau din tot sufletul slavă lui Dumnezeu că m-a învrednicit de Sfântul Botez și de călugărie. Deși port în suflet o cruce grea și urâtă – boala – totuși credința mă ajută să o rabd cu destul stoicism și să nu mi îngădui să-mi zdruncine bucuria de a fi creștin și monah, pe măsura darului.”

La insistențele lui Constantin Noica și Alexandru Paleologu, reintră în viața literară publicând traduceri, eseuri, cronici în reviste ca „Secolul XX”, „Steaua”, „Familia”, „Vatra”, „Orizont”. Publică următoarele volume: „Între viață și cărți” (1974), „Incertitudini literare” (1980), „Critică la persoana I” (1983), „Escală în timp și spațiu sau Dincoace și dincolo de texte” (1987), „Eminescu și abisul ontologic” (1988). Are legături cu intelectuali din exil: Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Mircea Eliade, Emil Cioran, Eugen Ionescu. Prin intermediul său mulți intelectuali din țară primesc ultimele publicații din Occident. Intră în vizorul Securității și i se fac mai multe descinderi la Rohia.

„Jurnalul fericirii”, cea mai importantă creație a sa și care

cuprinde perioada 1924-1971, îi este confiscat în 1972 și este nevoit să refacă o nouă variantă, din memorie. În 1975 i se restituie, la intervenția Uniunii Scriitorilor, prima variantă. Pune la punct o variantă prescurtată, care este transmisă, în 1988-1989, de postul Europa Liberă. După 1980 revizuieste și prima și a doua variantă. Este din nou convocat la Securitate și, cum urma o nouă descindere la Rohia, cele două variante sunt puse la adăpost de un prieten de al său.

Nicolae Steinhardt se stinge din viață în 29 martie 1989 cu speranța că va avea parte de o judecată în care Judecătorul să înșele cât mai puțin cu puțință la cântar.

Postum îi apar volumele: „Jurnalul fericirii” (1991),

„Dăruind vei dobândi. Cuvinte de credință”, „Primejdia mărturisirii”, „Cartea împărțirii”, „Călătoria unui fiu risipitor”. Iată ce mărturisește istoricul literar Nicolae Manolescu în articolul „Nopti și zile”, din „România Literară”, 1991, despre Nicolae Steinhardt: „... dovedește uluitoare forță de pătrundere în adevărul lucrurilor, dincolo de locul comun. Cei care n-au citit nimic din Jurnal vor trebui să-l citească. Literatura noastră s-a îmbogățit cu o carte de primă mână la care vom simți nevoia să ne întoarcem, nu o dată, în clipe de restriște, dar și de bucurie”...

Prof. Florica Lupu

CALENDARUL ANIVERSĂRIILOR CULTURALE NAȚIONALE ÎN TRIMESTRUL IV 2012

CTOMBRIE

- **Zaharia Stancu** (5 oct. 1902-1974) – 110 ani de la nașterea scriitorului
- **Petre Țușea** (6 oct. 1902-1999) – 110 ani de la nașterea eseistului
- **Constantin Lecca** (1805-13 oct. 1887) – 125 de ani de la moartea pictorului
- **Ion Andreescu** (1850-22 oct. 1882) – 130 de ani de la moartea pictorului
- **Al. Papiu Ilarian** (1828-23 oct. 1877) – 135 de ani de la moartea academicianului
- **Dimitrie Cantemir** (26 oct. 1672-1723) – 340 de ani de la nașterea cărturarului
- **Mircea Vulcănescu** (1904-28 oct. 1952) – 60 de ani de la moartea filosofului

NOIEMBRIE

- **George E. Palade** (19 nov. 1912-2008) – 100 de ani de la nașterea medicului, laureat al premiului Nobel
- **Emil Racoviță** (1868-19 nov. 1947) – 65 de ani de la moartea omului de știință și exploratorului
- **Aurel Vlaicu** (19 nov. 1882-1913) – 130 de ani de la nașterea aviatorului
- **Gheorghe Petrașcu** (20 nov. 1872-1949) – 140 de ani de la nașterea pictorului
- **Petre Ispirescu** (1830-27 nov. 1887) – 125 de ani de la moartea povestitorului
- **Grigore Antipa** (27 nov. 1867-1944) – 145 de ani de la nașterea biologului
- **Nicolae Bălcescu** (1819-29 nov. 1852) – 160 de ani de la moartea istoricului și revoluționarului

DECEMBRIE

- **Cezar Petrescu** (1 dec. 1892-1961) – 120 de ani de la nașterea romancierului
- **Constantin Noica** (1909-4 dec. 1987) – 25 de ani de la moartea filosofului
- **Ion Mincu** (1852-6 dec. 1912) – 100 de ani de la moartea arhitectului
- **Simion Mehedinți** (1868-14 dec. 1962) – 50 de ani de la moartea geografului
- **Cella Delavrancea** (15 dec. 1887-1991) – 125 de la nașterea scriitoarei și pianistei
- **Spiru Haret** (1851-17 dec. 1912) – 100 de ani de la moartea pedagogului
- **Radu Stanca** (1920-26 dec. 1962) – 50 de ani de la moartea poetului și dramaturgului

Material preluat de la Biblioteca Județeană Brașov

RECENZIE DE CARTE

CARTE FRUMOASĂ...

Pentru comunitatea dintr-un oraș nu prea mare, fie el și municipiu, apariția unui volum care îi este dedicat în exclusivitate reprezintă un adevărat eveniment. Este și cazul lucrării colegilor Nagy János și Miklós Levente, *Ghidul turistic al zonei Săcele*¹, cu subtitlul „Trasee turistice, monumente istorice, lăcașuri de cult, pensiuni, restaurante, hărți, informații de călătorie utile”. Redactarea în trei limbi – română, maghiară și engleză – cuvântul-înainte și postfața fiind traduse și în limba franceză, face ca scrierea să devină accesibilă unui public cât se poate de larg. Volumul este rodul colaborării dintre doi profesori, un istoric și un economist, originari din Săcele. Nefiind

la prima carte, prof. Nagy János este de-acum un nume consacrat; precedentele sale lucrări au ca subiect *Istoria satelor săcelene între secolele X-XX* și, respectiv, *Preoți și profesori în jocul siguranței și al securității*. În acest context, atragerea tânărului și entuziastului prof. Miklós Levente, de la catedra de turism și servicii a Grupului Școlar de Turism și Alimentație Publică din Brașov (comasat ulterior cu Colegiul Național Economic „Andrei Bârseanu” din Brașov), care debutează editorial cu această ocazie, reprezintă, deopotrivă, o mână întinsă viitorului și o respi-

¹ NAGY János, MIKLÓS Levente, *Ghidul turistic al zonei Săcele*. Négyfalusi turistakalauz. Săcele Travel Guide, Săcele – Négyfalu – Săcele, 2011, 202 pagini + 81 pagini foto

rație proaspătă în abordarea unei teme de interes pentru publicul de toate vârstele. De altfel, prof. Miklós Levente este nu numai coautor al textului lucrării, ci și realizator al fotografiilor - pentru că volumul beneficiază de numeroase ilustrații (mai mult de 166 de imagini) - precum și tehnoredactor. Echipa îi mai cuprinde pe Dumitru Chirișoiu - referent de specialitate și semnatar al cuvântului-înainte, director general al revistei „România Turistică”, cei doi autori fiind cunoscuți și în calitate de redactori ai respectivei publicații -, protopopul Dănuț Gheorghe Benga (colaborator), Nicolae Munteanu (corectura), Gabriel Virgil Corbescu (traducerea în limba engleză), Csury Árpád (coperta). Postfața îi aparține profesorului Liviu Dârjan.

Pentru călătorul grăbit, Săcele este un orașel (totuși, abia atinge 30.000 de locuitori) din vecinătatea Brașovului, situat la est-sud-est de marele oraș, la interecția DN 1A - care, de altfel, mai nou, ocolește Săcele pe centura exterioară - cu DN 1. Întâia dată, Săcele (de la „sățicele”) apare menționat spre sfârșitul sec. al XV-lea, în fapt fiind vorba de șapte sate arondate aceluiași domeniu nobiliar - Baci (Bácsfal), Turcheș (Türkös), Cernatu (Csernátfal), Satulung (Hosszúfal), Tărlungeni (Tatrag), Zizin (Zajzon) și Purcăreni (Pürkerec). Într-o perioadă în care evocarea unor aspecte din trecut, pe alocuri, rămâne o problemă sensibilă, este onorant și în perfect consens cu deontologia profesiei de dascăl că cei doi cercetători, ambii de origine maghiară, pe baza izvoarelor istorice, stabilesc după cum urmează: «În timpul stăpânirii maghiare, satele sunt menționate ca *septem villae valach-elles* (cele șapte sate românești). Numele „Săcele” este menționat pentru prima dată într-o scrisoare a voievodului muntean Vlad Călugărul (1482-1495) către magistratul Brașovului, necunoscându-se denumiri în maghiară, ceea ce dovedește originea română a teritoriului și a băștinașilor săi.» Cei mai vechi locuitori au fost ciobani români („mocani”), lor adăugându-li-se agricultori maghiari (ceangăi). Pe coperta volumului sunt reproduse imaginile Monumentului Reîntregirii Neamului din Cernatu („cel mai important și cel mai frumos monument din Săcele”), precum și a Monumentului istoric din timpul revoluției maghiare de la 1848-1849. O dovadă în plus că „La Săcele conviețuiesc în pace și bună înțelegere etniile română și maghiară.”

În 1950, Baci, Turcheș, Cernatu și Satulung s-au unit sub numele de orașul Săcele. Din 2000, orașul are statut de municipiu. Din punct de vedere administrativ, orașului îi aparțin și cătunele Subobrej, Tei (cu numai 15 case, a aparținut în trecut comunei Hărman), Gârcini, Șanțuri și Babarunca. În prezent, din totalul locuitorilor, 71% sunt români, 23% maghiari și 6% romei. Din punct de vedere confesional, populația este formată din ortodocși, de asemenea din evanghelici, romano-catolici și reformați. De altfel, cu 15 lăcașuri de cult, pentru categoria sa, la nivel național, municipiul pare să înregistreze un adevărat record. Se adaugă un număr de șapte troițe ortodoxe.

Între cele 17 personalități marcante ale orașului - Alexandru I. Lapedatu, istoric și om politic liberal, ministru al cultelor și artelor, precum și președinte al Academiei Române (1935-1936), care a sfârșit în închisoarea de la Sighet; fratele său geamăn, Ioan, profesor de economie, de asemenea academician, a ajuns ministru de finanțe și guvernator al Băncii Naționale a

României. Liceul Teoretic, cel mai bun din oraș, poartă numele George Moroianu - economist și diplomat, rector al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale de la Cluj (1929-1936). Evident că nu lipsesc nici personalitățile de origine maghiară: Gödri János, Simon István, Zajzoni Rab István, Ioan Istók, Ștefan Fóriș (prim-secretar al PCR în anii 1940-1944!), Papp Béla. În zona Săcele activează nouă asociații culturale și turistice, inclusiv Asociația Cultural-Sportivă „Izvorul”, înființată în 1922, relansată în ultimele decenii și editor al revistei „Plaiuri Săcelene”.

În afara celor foste șapte sate - în prezent municipiul Săcele, căruia i se adaugă satele Tărlungeni, Zizin și Purcăreni (dintre care Tărlungeni este și centru de comună al ultimelor două) - zona turistică Săcele include comuna Budila. Satul Zizin

este cunoscut pentru izvoarele minerale cu efecte terapeutice. Fiecare dintre cele patru foste sate din componența actualului oraș Săcele pare să-și fi menținut un anume gen de individualitate, cel puțin cu aparența de cartier, cu mențiunea că ele se înlanțuie de la vest-sud-vest la est-nord-est.

În pofida statutului de municipiu al orașului Săcele, zona păstrează o reconfortantă atmosferă patriarhală. În aceste condiții, potențialul pentru turism rural și agroturism este definitoriu. Numai în comuna Tărlungeni, la o inventariere sumară, au fost identificate peste 200 de gospodării cu posibilități reale. Deocamdată însă, în zona Săcele sunt înregistrate 42 de pensiuni, la care se adaugă patru hoteluri (inclusiv Ramada Brașov, situat, de fapt, pe teritoriul municipiului Săcele), 15 alte tipuri de stabilimente (moteluri, cabane etc.), precum și 28 de restaurante și baruri. Multe dintre pensi-

unile turistice și agroturistice sunt membre ale filialei Brașov a Asociației Naționale de Turism Rural, Ecologic și Cultural.

Meritele acestei „ediții private” sunt indiscutabile. Totuși, credem că întregul subiect - reprezentat, în esență, de identificarea valorilor turistice naturale și antropice, precum și a personalităților și a asociațiilor culturale - ar putea beneficia la o viitoare ediție de o punere în pagină îmbunătățită. Adevărul este că reunirea a trei ghiduri, câte unul în fiecare limbă, între copertele unui singur volum, dublate de o iconografie pe măsură, se face întotdeauna cu dificultate. La nivelul fiecărei probleme abordate, preț de câteva pagini sau câteva rânduri, autorii au optat pentru succedarea celor trei versiuni lingvistice, imaginile fiind concentrate la sfârșit de capitol.

Mottoul în limba română, care înobilează creația și o poziționează într-o matrice de spiritualitate inițiativă, exprimă cel mai fidel crezul autorilor: „Poți să cutreieri lumea toată și să te minunezi de rezultatele civilizației, dar nimic nu-i mai fermecător decât colțul de pământ pe care te-ai născut” (V. Alecsandri). Lectura cărții se poate face și în cheia unui exemplu și a unei provocări lansate profesorilor și altor intelectuali din întregul spațiu românesc.

”Carte frumoasă, cinstoasă, cui te-a scris!”

Prof. univ. dr. Nicolae Lupu
Academia de Studii Economice din București
Membru al Asociației Jurnaliștilor și Scriitorilor
de Turism din România

CRONICA EȘECURILOR (III): EȘECUL DEMOCRAȚIEI ORIGINALE

Demokratia etimologic s-a format din *demo* = popor și *krato* = putere. Este, conform DEX, o "formă de organizare și de conducere a unei societăți, în care poporul își exercită (direct sau indirect) puterea." În Antichitate Pericle a organizat democrația la Atena și încă suntem condamnați la viziunea democratică din Antichitate a altui mare gânditor, Aristotel, care spunea că democrația este sistemul în care fiecare face ce vrea. Suntem condamnați la viziunea lui Bergson ce aprecia democrația ca singurul sistem compatibil cu demnitatea și ideea de libertate, dar care are un viciu de construcție: nu poate discerne cu adevărat valorile. Ca să fim mai clari, nu contează calitatea omului, ci doar cantitatea de euroi cu care se cumpără locurile eligibile pe listele partidelor. De la Petre Țuțea citire: "triumful cantității împotriva calității". În felul acesta termenul *democrație* face primul pas: se denaturează și începe a eșua.

Democrația poate fi ușor manipulată, devenind subtil demagogie, ceea ce se întâmplă tot mai des. Într-o democrație reală i se dă posibilitatea fiecăruia de a ocupa locul care i se cuvine după muncă (merit și valoare). Uitați-vă în jurul Dvs: vi se pare că cel care muncește acum în România este un om merituos și valoros? Că i se recunoaște valoarea și este recompensat financiar sau moral, social corespunzător? Sau cumva cel care fură, minte și are tupeul de a trage țepe oriunde, oricând și oricui își câștigă mai ușor poziția socială?

Poporul nu are puterea decât în aparență. În fapt reprezentanții, într-adevăr aleși democratic de popor prin vot, fac ce vor. Sau ce le spune partidul. Continuă să doarmă cu nesimțire atunci când nu citesc ziarul sau chiulesc de la ședințe, iar când totuși au ceva activitate nu se știe ce s-a votat. Contează doar să fie primii pe listele de partid și să se asculte orbește de **indicațiile partidului**. Pentru că el îi alege cu adevărat, nu electoratul naiv care mai crede în democrație. Contează doar să fie pe liste peste 400 de deputați și senatori, să-și voteze privilegiile, pensii umflate, diurne grase și mașină la scară, chiar dacă la referendumul din 2009 poporul și-a spus cuvântul și dorește maxim 300 de parlamentari. Comparativ cu americanii, frații noștri democrați de peste ocean, numărul *emanațiilor* este mult umflat, iar SUA este un model democratic și oricum sunt de zece ori mai numeroși ca noi. Dar asta este, după cum spunea fostul președinte Ion Iliescu, *democrația originală* propusă unui *băi animalule* de *sinergia faptelor și meandrele concretului*.

Politica o fac partidele. Clasa politică postdecembristă - observa academicianul Florin Constantinescu - nu a avut, indiferent de partid, niciun proiect de interes național. A avut în schimb un unic gând: să se căpătuiască. S-a repezit asupra României cu singurul gând al îmbogățirii. De aceea nu vor să se aplice **unica lege, a fiscalului, cea a evaziunii fiscale, singura care poate salva România** de o înrobire totală, pe mai multe generații de acum încolo. Poporul nu se teme de legea evaziunii fiscale, a ilicitului de pe vremuri, pentru că după statistici oficiale mai bine de 15 milioane din populația României trăiește la pragul minim al sărăciei. Ar fi un bun exemplu democratic dacă fiecare din posesorii unei averi mai mari de 100.000 de euro ar fi luat la întrebări despre proveniența banilor. Dacă s-ar stopa evaziunea fiscală, România ar fi deasupra tuturor crizelor economice. Judecător sau avocat, doctor sau profesor, primar sau deputat, funcționar la primărie sau guvernamental, fotbalist sau manelist, patron sau angajat, vameș, polițist... oricine să dovedească banii pe care îi deține. Dar așa ceva nu e posibil. Politicienii jagoși din toate partidele, la toate

nivelurile, s-au murdărit cu bani negri, și-au dat mâna într-un consens total și ca atare au scos o lege în care primează *prezumția de nevinovăție* în privința averilor. După proverbul: *hoțul neprins e om cinstit*. Dar este un fals principiu democratic. E limpede ca lumina zilei că nu poți să ai mașină de zeci de mii de euro plus palate țigănești și să nu ai serviciu sau să ai un salariu mediu pe economie. Milioanele de euro, cu excepția unor oameni de afaceri corecți, au fost făcute prin *trafic de influență, uz de fals, fals intelectual ori evaziune fiscală*. Comparativ cu salariile și impozitele plătite la stat de aceiași evaziioniști. Politicienii-politrucri au acționat mai rău decât vandalii, care distrugau și jefuiau totul. Mongolii, turcii, nemții, rușii de-a lungul istoriei, nu au făcut atîta rău cît au făcut politicienii postdecembriști în doar două decenii. La cît au furat sau au permis să se fure pentru comisioanele buzunarelor proprii. Istoria va decanta faptele și le va consemna. Au distrus sistematic mii de fabrici și uzine, sistemul de învățămînt, sănătatea, agricultura, tot ce era viabil și producea. Guvernul Năstase a vîndut petrolul românesc la austrieci (încît Austria, fără un gram de petrol zăcămint național, cu salarii de mii de euro, plătește litrul de benzină la fel ca bietul român care are salariul de 300-400 euro în medie), guvernul Tăriceanu a concesionat-vîndut gazul metan din Marea Meagră înainte de a fi al României pe acte (gaz ce se va liberaliza, ajungîndu-se iarăși la prețuri insuportabile, comparativ cu salariile), guvernul Boc-Băsescu a nenorocit pensionarii, bugetarii tăindu-le din puținul pe care îl aveau în numele unei crize provocate tot de incompetența lor. Urmează ca guvernul Ponta să vîndă Hidroelectrică și liberalizarea energiei... Iată **marile realizări** ale clasei politice din România în numele democrației originale! De ce merită blamați? Pentru că **ei fac legile spre interesele lor de grup sau individuale**. De unde și eșecul democrației.

Dacă trebuie cineva demis, acesta este, da, președintele țării, cel care după 1989 pînă astăzi a permis jaful național. Împreună cu slugoi lui, adică toată clasa politică actuală, cei care au păstorit toată această nenorocire națională. Cei care au avut interesul să distrugă Tractorul, Autocamioanele, Rulmentul, Hidromecanica etc. Dacă fostul președinte comunist Ceaușescu Nicolae a fost executat pentru subminarea economiei de stat, oare ce pedeapsă ar merita politicienii democrației actuale? Desigur nu toți, de-a valma. Dar cîteva nume grele din fiecare partid, talibanii nemișcați din 1990 pînă astăzi, veșnic nesătui și gata de ros vreun os, prezenți și acuzați de mass-media zilnic, ar merita puși la zid. Sau după modelul democrației reale americane condamnați prin cumul la 200-300 de ani închisoare pentru trafic de influență, mită, corupție sau evaziune fiscală. **De ce nu scot o astfel de lege simplă?** Simplu. Ca să nu-și taie craca de sub picioare. Ei fac, foarte rar, 2-3 ani, eventual cu suspendare.

Numai atunci ceilalți vor înțelege că politica înseamnă responsabilitate, nu prilej de îmbogățire sau de funcții pentru incompetenții ce vor cotiza la partid. Altfel nu se va face curățenie. Vor ieși la pensie liniștiți, își vor vedea în continuare de traficul de influență și de evaziunea fiscală. Votul democratic o dată la patru ani e doar un prilej de manipulare, un mare nimic, dacă nu sunt trași la răspundere penal pentru abuzurile evidente. E doar rotația cadrelor, sau, mă rog, a partidelor.

Ia uitați-vă la noi, în Săcele, doar cîteva exemple ale democrației originale, cînd fiecare face ce vrea: o spălătorie a fost construită pe DN1, în curba de la Liceul "G. Moroianu" ca să nu ai vizibilitate deloc cu mașina. În următoarea curbă pe variantă, la intersecția cu Tărlungeni, e o hală a unui srl, ca să nu ai iarăși

vizibilitate și nici să nu încapă două mașini mari. În partea cealaltă, spre Dîrste pod a fost vîndut terenul pe care se știa că se va construi piciorul podului (vă aduceți aminte ce țigănie televizată a fost cu blocarea drumului de proprietar), iar terenul agricol extravilan a devenit intravilan, cu case construite pînă la un sfert de metru de șosea. Toate acestea construite democratic, deși dintotdeauna se vorbea de ocolitoare în Săcele. Un teren excelent pentru turism, pentru ski, zona de la telescaun Bunloc, a fost vîndut și s-au construit vile. Pîrtia, cîndva superbă pentru săceleni și nu numai, nu mai are nicio valoare acum. Între Turcheș și valea Gîrcinului s-a construit peste curmătură și prin pădure drum pietruit, cu parapeti și podețe de beton, nefinalizat, adică bani aruncați. Asta cînd în centrul Săcelului, între Primărie și Poliție nu există canalizare. Iată interesele de partid, de grup sau individuale, iată strategiile și eșecul unei democrații originale. Curat originale!

O definiție curajoasă a democrației o spunea Ion Rațiu, candidat la președinția României în anul 1990. (Oare care ar fi fost soarta României dacă atunci ar fi cîștigat el și nu Ion Iliescu?)

"Democrația înseamnă a înțelege că omul este în centrul societății. Toate instituțiile se învîrt în jurul lui. Democrația însemnează să-l asculți pe om. Chintesența democrației se poate exprima printr-o singură frază: voi lupta pînă la ultima mea picătură de sînge pentru ca tu să ai dreptul să nu fii de acord cu mine."

Un cîștig real al democrației este libertatea cuvîntului, dreptul de a spune ce crezi. Dar asta nu ține de foame atunci cînd eșuezi.

Prof. Nicolae Munteanu
Liceul Teoretic "George Moroianu"

• *Timeri*

INTERVIU CU DOMNUL PROFESOR UNIVERSITAR

DR. DIMITRIE CAZACU

(III)

Dimitrie Cazacu s-a născut în Basarabia în anul 1927. Mai târziu s-a mutat cu familia la Brașov, iar apoi a urmat cursurile facultății de limba și literatura rusă la București.

Acesta a lucrat apoi timp de șaizeci de ani ca profesor de limba română și rusă, fiind în paralel și scriitor. Profesorul Dimitrie Cazacu a primit titlul de doctor în științe filologice la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din București. A publicat mai multe cărți printre care: *"Rememorări necesare sau inevitabile întoarceri în timp"*, *"Eminenți universitari brașoveni: Ion Coșereanu, Mircea Cristea, Silviu Crișan, Victor Jinga, Radu Mărdărescu, Gheorghe Munteanu, Emil Negulescu, Nicolae Rucăreanu, Cornel Simionescu, Iosif Șilimon"*, *"Șase ani de primăvară. Legenda unui suflet studențesc"*, *"Rătăcitor prin vremuri, nostalgii și doruri"* – volum de poezii, *"Lingvistică și istorie"*, *"Jenantele adevăruri. Scrieri nu chiar pe placul tuturor"* – volum de eseuri. Îi place viața și adoră oamenii inteligenți, fiind o persoană cu spirit veșnic tânăr.

În finalul părții a doua a interviului, publicată în numărul trecut al revistei, domnul profesor Cazacu vorbea despre cursurile de limba rusă predate organizate pentru elevii Colegiului Național „Andrei Șaguna” în 2007.

A.B.: Dar cum vi s-au părut elevii care participau la aceste cursuri?

D.C.: Aaa, elevii erau foarte interesați și toți sunt foarte bine situați acum. O fetiță a vrut să studieze în diplomatie, dar nu s-a putut și e studentă la medicină la Cluj acum, o fată foarte bună. Veneau cu mare drag la aceste cursuri, fără să-i oblige cineva. Cu toții au vrut să stăpînească rusa, convinși că le va folosi în viitor. Știau și engleză, și franceză, și spaniolă, dar o limbă în plus nu le strica. Ei au învățat limba pentru că știau că există o țară care se cheamă Rusia și care trebuie văzută, pipăită.

A.B.: De ce ar trebui ca tinerii să învețe această limbă?

D.C.: Teoretic, cu engleza rezolvi orice, oriunde în lume. Pragmatic însă, e altfel. Poți să-i vorbești rusului englezește, va înțelege, dar dacă îi spui ceva în rusește, se înviorază. N-aș fi vrut să ne pomenim că tînăra generație care calcă pămîntul Rusiei și descoperă valorile extraordinare ale acestei țări ne întrebă: „Nouă de ce nu ni s-a spus nimic?”. De aceea, îndemn copiii la acest efort cultural.

Eu pentru cei care au nevoie de limba rusă pot să le asigur servicii maxime, de calitate

A.B.: Care domeniu de activitate v-a adus cele mai mari beneficii: cel de scriitor sau cel de profesor?

D.C.: Nici nu se pune problema, cel de profesor, de cunoscător de limbă pentru că întotdeauna lumea a apelat la mine și m-a cunoscut și a avut nevoie de mine și... eu pentru cei care au nevoie de limba rusă pot să le asigur servicii maxime, de calitate. Fără discuții cel de profesor, am fost profesor șaizeci de ani și niciodată nu m-am despărțit de acest lucru.

Atunci iubești pe Dumnezeu când Dumnezeu doarme la tine în suflet, când e acasă și vorbești cu El

A.B.: Cum v-ați ales subiectele pentru cărțile scrise?

D.C.: Încep cu „Jenantele adevăruri” pentru că aceasta este prima carte, este o carte de eseuri asupra unor probleme cum ar fi: daruri, metehne, incontestabilul adevăr, miopie, destine, umanul, elogiu perfecțiunii și mizeria umanului. Cartea aceasta a fost concepută pentru oamenii care nu au timp să citească, iar un eseu cuprinde două - trei pagini. Jenantele adevăruri... pentru că sunt oamenii care aruncă gunoiul sub preș, știu că sunt adevăruri jenante, de care nu se vorbește, asta e și ideea cărții, am scris mai mult ca oamenilor să nu le placă, să se recunoască în ce scrie aici și să se uite ca într-o oglindă. Și avem: „Bunul simț”, pe care unii nu-l au pur și simplu, „Simțul umorului”, unii vor să pară plini de umor, dar n-au haz pentru că e de la Dumnezeu citire, așa... „Copilăria” sunt unii care n-au avut copilărie și se cunosc de la o distanță. Eu care am avut copilărie, cum ți-am spus ție, eu m-am vînturat prin lume, așa... „Iubire”, ce este iubirea? Fiecare dintre noi trecem prin asta, apoi „Familie”, este sprijinul la care trebuie să ții nebun, unii au avut familie, alții n-au avut familie, „Ierarh”, un mitropolit, un episcop pare așa că-i grozav, îl vezi îmbrăcat în alea și ai să vezi că nu totdeauna e așa, „Dura lex, sed lex” e legea, legea e dură, dar trebuie s-o respecti, „Limba”, istorie vie, limba este o istorie vie, în limbă citești tot, exact cum te uiți acum îți faci buletinul tău și citești, „Parcimonie și risipă”, parcimonia înseamnă zgârcenie, două tîmpenii la fel de mari, și parcimonia, dar și risipa, ce este Germania, ce este Rusia, despre Churchill, Marshall, Stalin, Hitler, „Vinul”, ce este vinul... o băutură care dacă e băută cumsecade îți încântă sufletul, ce este un primar, „Cozonacul” este desertul nostru tradițional... subiecte diverse. Ideea cărții mele, „Jenantele adevăruri”, a fost să surprind exact cum prinzi într-un ac de gămălie o insectă pentru un insectar, așa să surprind eu în scurttimea paginilor. Nu am reușit întotdeauna, dar mai e o carte care se cheamă „Sublimele adevăruri”, deci je-

nantele și sublimele.

În volumul „Meditații în cheie lirică asupra conceptului de femeie” este ce cred eu despre femeie. Poza asta a făcut-o unul din cei care a făcut rusă cu mine, acum e la Academia Regală de Pictură de la Londra.

A.B.: Cartea de specialitate „Lingvistică și istorie” este o prezentare bogată a istoriei limbii române. Ce v-a determinat să demarați acest proiect literar?

D.C.: Cartea de specialitate „Lingvistică și istorie” adună documente și declarații care atestă proveniența limbii și literaturii române. Pentru a putea lansa această carte, am avut nevoie de peste șazeci de ani de documentare privind limba română. Ideea de la care am pornit este că în limbă se ascunde totul.

A.B.: Dintre cărțile pe care le-ați publicat, care vă este cea mai aproape de suflet?

D.C.: „Jenatele adevăruri” și „Lingvistică și istorie”, dar toate îmi sunt apropiate sufletului pentru că acolo am scris despre casa de cultură a studenților în „Șase ani de primăvară”, apoi despre eminenți profesori brașoveni, oameni extraordinari pe care universitatea nu-i mai are, printre care și profesorul Victor Jinga, a... și mai este cartea în care un fost elev mi-a luat un interviu, „Rememorări necesare”. Relația elev-profesor s-a transformat de-a lungul timpului într-una de prietenie specială. Cartea surprinde lungile convorbiri pe care le-am avut cu elevul meu din clasa a zecea, generația anului 1954 a Liceului „Andrei Șaguna”, Dan Gogonea. Este o carte scrisă cu sufletul, în care am rememorat evenimentele istorice, sociale și culturale ale ultimilor 80 de ani.

A.B.: Continuând pe aceeași linie, ce vă place mai mult să scrieți: proză sau poezie?

D.C.: Filosofie, poezie... citesc acum o carte superbă a lui Nicolae Berdiaev, un mare filosof rus, un mare scriitor și care practică filosofia într-o manieră care este foarte apropiată de literatură, e ceva original și scrierea lui, eseul lui care se cheamă „Cunoaștere de sine și legătura cu Dumnezeu”, care este cu totul altceva decât ne poate oferi nouă la ora actuală biserica... Berdiaev scrie că atunci iubești pe Dumnezeu când Dumnezeu doarme la tine în suflet, când e acasă și vorbești cu El, când ai ajuns la asta înseamnă că crezi în Dumnezeu, dar când faci cruci din alea mari... e și nu e...

Nu mi-e frică de critică, poate că sunt niște lucruri care nu plac și, dacă ceva a provocat o nedumerire, stau la dispoziție

A.B.: Care este mesajul dumneavoastră pentru cititorii cărților al căror autor sunteți?

D.C.: Să ne ajute, să ne ajute din punct de vedere al informației. De la cititorii mei aștept spiritul critic onest, nu mi-e frică de critică, poate că sunt niște lucruri care nu plac și, dacă ceva a provocat o nedumerire, le stau la dispoziție, sufăr de o boală gravă care este sinceritatea și pe care unii încearcă să o domolească, să o țină în frâu, niciodată, eu sunt un om sincer și spun lucrurilor pe nume. Am cunoscut o lume, fără să vreau, o lume superbă, sublimă, a copilăriei mele, cu necazurile ei, cu probleme, dar era o lume a unor oameni buni, cumsecade, săritori, nu erau atât de răi și de perfizi câteodată, ceea ce este un lucru urât, iar... doresc să întind o mână oamenilor spre o viață frumoasă și bună și avem toate posibilitățile în acest spațiu carpato-danubiano-pontic, cum se cheamă el adeseori, să trăim toți foarte, foarte bine și cei care nu sunt de naționalitate română pot trăi foarte bine aici și să știi că fiecare are istoria lui, tendințele lui, caracterul lui și toate sunt reflectate în limbă. Nimeni nu poate scăpa de fotografia a ceea ce este, el este acolo... așa, și... oricând sunt deschis oricărui dialog.

O carte este o devenire, o devenire este credibilă sau necredibilă

A.B.: Credeți în literatura română actuală?

D.C.: Da, cred, sunt foarte mulți oameni talentați, dar i-aș ruga să nu le lipsească curajul afirmării, cu toată sinceritatea asupra unui adevăr care nu are cum să fie definit astăzi în afara unei cuprinderi cvasitotale a unei jumătăți de secol trecut și a perioadei interbelice pentru că tot ce se creionează astăzi din punct de vedere al personajelor, al caracterului, al tipului uman care este promovat în literatură și al idealurilor cu care s-au confruntat, cu care unii au traversat, orice scriitor trebuie să gândească astăzi la faptul că scrierea lui trebuie să treacă, să supraviețuiască. Aceasta este literatura care a supraviețuit indiferent că se părea la un moment dat că este absolut neviabilă, un anumit fel de literatură a supraviețuit pentru că numai acela a trezit interesul oamenilor și oamenii vor să vadă, vor să simtă personajele și să le simtă pulsația, pulsația devenirii lor. O carte este o devenire, o devenire este credibilă sau necredibilă sau e neinteresantă și totuși există o devenire. Există o fire, o ființă a românului care s-a format aici cu relele și bunele, cu bunele și relele ei. Cât noi vom căuta să o ocolim sau să o evităm sau să o cosmetizăm, nu va ieși nimic și cărțile vor avea o viață foarte scurtă. Sunt cărți care sigur că au rămas în literatură și nu mă refer la marii clasici români, nici la viața idealizată gen Duiliu Zamfirescu, „Viața la țară”, dar nici la Liviu Rebreanu la imaginea unei Românie care a existat undeva în Ardeal, Transilvania. Trebuie să creăm o literatură ... în care România să trăiască într-adevăr și în care... și aici nu este vorba doar de România, este vorba de personaje, de trăire, de o anumită existență, este vorba de un act existențial, adică chiar prefacerile și trăirile noastre sau ce credem noi că cel care citește cartea să simtă că este alături de aceste personaje, să trăiască împreună cu ele... nu este ușor, oamenii vor repede, bun și vor să și trăiască din treaba asta, nu este neapărat nevoie ca să trăiești din literatură, trebuie să ai și răbdarea să aștepti câteodată să te prețuiască postum, și-așa unii n-au nici măcar asemenea prețuire. Trebuie să scrii pentru toată lumea.

Literatura românilor este perfect compatibilă cu expresia ce tinde spre universal

A.B.: Unde vedeți locul literaturii române în cadrul literaturii universale?

D.C.: În literatura universală îl situez fără niciun fel de rezervă pe Lucian Blaga deci tipul acesta de literatură în care... și uite că m-am oprit la poezie, metafora este spontană și este produsul unei culturi și unei sensibilități susținute de o cultură, o sensibilitate acoperitoare, atotacoperitoare a universului uman. Adică el nu creează, metafora este spontană, este vie, este simțirea lui. În România a existat în interbelic această comunicare la acest nivel. Literatura românilor este perfect compatibilă cu expresia ce tinde spre universal și... oamenii trebuie să înțeleagă că și în acest spațiu există posibilitatea aspirației și a unui tip existențial care poate aspira la universalitate, fără discuție, dar ea trebuie făcută cu sinceritate și nu cu apăsări. Adică un scriitor care este apăsător de necazuri, probleme, el întotdeauna va imprima scrierii lui o anumită doză de pesimism, de scepticism. Ori el trebuie să fie detașat, omul trebuie să știe că minimum existențial pentru a doua zi când el se va scula și se va apuca bucuros este fericirea aceea de a se așeza la masa de lucru pe care unii trebuie să-o aștepte, când îți faci toaleta așa în grabă de dimineață și te așezi la masă, uiți de tine, uiți de... chiar de cele elementare câteodată și scrii întruna, atunci te descătușezi și te dezvălui foi de hârtie fără să te oprești că asta nu scriu că e așa sau că nu e, nu... trebuie să te gândești la tine și la mediul din care te-ai născut și în care te-ai plămădit. Când citești sau când scrii trebuie să stai cu orele. Dacă te-ai sculat de dimineață, poți să nu te scoli șase, șapte ore, în amintirile lui

Sadoveanu afli despre cum scria el, îl uita Dumnezeu acolo, zicea „Aoleu, cât e ceasul?”. Nu să scrii tu cum ai vrea să fie lumea, ci cum este această lume, lumea este iubire, este înfrângere, victorie, este teribil, strașnic, nepăsare, ticăloșie, perfidie și în același timp iresponsabilitate, tendința mizeriei morale și vedem personaje din astea, dar nimeni nu îndrăznește să scrie o carte contemporană despre tot acest tomberon în care câteodată mai scapă și câte o sticlă nedestupată de vin.

Ce ai să scrii astăzi peste un an nu o să-ți mai placă și peste o vreme n-ai să poți să trăiești fără să scrii.

A.B.: Ce sfaturi aveți pentru un tânăr scriitor?

D.C.: Sunt două lucruri: să aibă curaj și să fie sincer față de el, să nu încerce să personalizeze, să individualizeze neapărat, oricum o face când lucrează, să facă absolut tot ce crede el de cuviință și să aibă un spirit critic, să fie pretențios față de el. Așa cum este el

îngrijit față de trupul lui, așa să fie și față de foaia de hârtie pe care scrie, și să nu se ierte niciodată. Ce ai să scrii astăzi peste un an nu o să-ți mai placă și peste o vreme n-ai să poți să trăiești fără să scrii. Este una din bucuriile vieții când viața își are un rost n-ai să mai poți să scoți cuvântul ăla „mă plictisesc” și-ți vor veni ideile, ideile nu vin stând așa, ideile vin lucrând.

A.B.: Vă mulțumesc foarte mult pentru interviul acordat.

D.C.: Îți mulțumesc și eu și te mai aștept pe la mine, poate scriem o carte împreună, vedem cum facem.

Brașov, 29 noiembrie 2011

Alexandra Banciu

**Masterand la Universitatea „Transilvania”
Brașov**

• Actualitate

M-AM NĂSCUT ÎNTR-O FAMILIE DE CARE SUNT TARE MÂNDRU (Interviu-discuție cu domnul Nae Pasăre)

Pomnul Nicolae (Nae) Pasăre este o persoană care te fascinează de la prima întâlnire. Bărbatul cu o alură sportivă, cu un corp „lucrat” în timp prin sport de performanță te cucerește prin tonul cald și privirea prietenoasă, prin bucuria și plăcerea pe care le simte atunci când întâlnește un săcelean de-al său.

Tocmai pe amabilitatea sa am mizat atunci când, într-o dimineață frumoasă de început de septembrie, i-am făcut o vizită împreună cu Ninel Eftimie. Domnul Pasăre stă pe strada Unirii, o stradă vestită în Satulung, care începe și se sfârșește în dreptul câte unei biserici renumite pentru vechime, frumusețe și trăinicie – biserica „Sfinții Arhangheli” și biserica „Adormirea Maicii Domnului”. Renumele străzii este dat și de locuitorii ei care, în timp, au dus faima Săcelilor până în cele mai îndepărtate colțuri ale Țării. Este de ajuns să amintim de renumitele familii ale Aldeștilor, Păsăreștilor sau Clinciu, care și-au transmis din tată în fiu profitabilul meșteșug al economilor de oi. N-am spus, cum bine veți fi observat, meșteșugul de oier pentru că acela de econom de oi era mult mai complex, presupunea și numeroase aptitudini și cunoștințe suplimentare, cum ar fi: cele juridice, administrative, contabilicești, medicale (veterinare), contractuale, plus trăsături morale deosebite ca seriozitatea, statornicia, demnitatea și respectarea cuvântului dat.

Dar, să ne întoarcem la domnul Nae Pasăre, el însuși urmaș demn al vechii familii de mocani a Păsăreștilor, și să-i facem o vizită neanunțată acasă, la locuința sa de pe strada Unirii, în casa care a aparținut în trecut unui personaj exotic al zonei – „Lordul”, fabricant de lumânări.

Atăzi, te întâmpină o casă cochetă, la care se vede „mîna de gospodar”, cu o curte primitoare și îngrijită, în care este loc destul și pentru flori și pentru câteva straturi de legume, pentru verdeață din belșug, ba și pentru câțiva meri tineri încărcăți de roade ce se vor coace în curând. Facem câțiva pași pe alea din dale de beton și în pragul ușii ne întâmpină jovial, bine-dispus și bucuros de oaspeți stăpânul casei, care ne invită să luăm loc într-o verandă cochetă, adăugată ulterior locuinței, la umbră și adăpost de soarele care se anunță și astăzi darnic și în putere, ca în toiuul verii.

În jurul unei măsuțe pe care se află câteva ghivece cu flori, dar și unul cu un pui de arbore de cafea, primit recent în dar

Echipa de rugby care a obținut calificarea în prima divizie națională. Printre componenți: Nae Pasăre, Ghiță Bobeș, Mitică Datu, Ștefan Marin, Zetzer, Marian, alături de antrenorul lor, prof. Alecu Ștefănescu

de la o nepoată, încercăm să încropim din amintirile gazdei crâmpoie din viața unui săcelean mândru de originile sale mocănești și de propriile realizări într-o existență bogată în întâmplări și împliniri.

„Întâi de toate, sunt bucuros să vă am ca oaspeți și îmi pare rău că refuzați un pahar de vin, dar aveți dreptate, este cam de dimineață pentru băutură. Așa că, văd eu că Ninel mă cam împinge spre povestit și am să încep cu primele amintiri din anii copilăriei... M-am născut într-o familie de care sunt tare mândru pentru că a fost și este una cunoscută și respectată în Satulung. Sunt al șaptelea copil, mezinul și singurul băiat, și astăzi mai am încă bucuria de a le avea alături pe încă patru dintre surorile mele. Tatăl meu, Nicolae Pasăre, avea și el încă trei frați – Ion, Gheorghe și Ștefan – și toți patru erau economi de oi, așa cum li se spunea pe aici, cu turme de peste 5000 de oi fiecare. Mi-aduc aminte că, de pe la 6 ani, în vacanțe, mă duceam la stâna tatălui, în Basarabia, undeva pe lângă Bălți, unde își țineau turmele și unchiile mei. Prin 1944-45, trei dintre frații Pasăre s-au întors cu oile la Satulung și și-au așezat stănele pe Podul Târlungului. Au venit apoi anii 1948-49, când comuniștii au început să pregătească cooperativizarea și tatăl meu, asemenea celorlalți proprietari săceleni de oi, a trebuit să renunțe la cea mai mare parte a turmelor sale, rămânând doar cu 200 de capete, pentru ca prin 1958 să se finalizeze samavolnicul program comunist și să piardă și bruma de avere ce îi mai rămăsese.”

Se vede că amintirile sunt dureroase pentru gazda noastră și pentru câteva minute se face tăcere. Parcă prin fața ochilor i se perindă amintirile din anii de atunci ai copilăriei, dar imediat renunță la rememorarea acestor momente neplăcute și, dându-le la o parte, parcă, cu un gest al mâinii, trece povestirea la alte domenii.

„Școala primară am făcut-o aici, în Satulung, și tot aici, în Săcele am făcut și gimnaziul. Învățătoare am avut-o pe doamna Dineti, în toate cele patru clase elementare, și apoi am trecut la școala nr. 4, de pe câmp, la prima stație a tramvaiului, cunoscută ca „școala lui Boicea”. Aici am avut profesori excelenți, dintre care i-aș numi pe domnii Boicea și Popescu, pe doamna Manoliu. Pe atunci școlile elementare aveau în jurul lor terenuri arabile pe care elevii, îndrumați de profesori, le transformau în grădini de zarzavat, învățând de mici tainele grădinaritului și agriculturii.”

Viața copiilor era marcată de alte valori și preocupări pe atunci. Își amintește acum cu plăcere de întâmplări hazlii, care i-au rămas întipărite în memorie. Una dintre acestea ar putea fi numită generic „o pereche de ouă pentru domnul părinte!”. În Joia mare, copiii mergeau cu coșurile pe la casele din parohie pentru a strânge câte două ouă pentru părintele paroh. Așa era obiceiul, rămas din moși-stămoși, repetat cu sfințenie, an de an, de copiii care, grupați în cete de câte doi-trei, își împărțeau casele din parohie și apoi treceau pe la fiecare ca să împlinească datina. Se întreabă cu umor și acum ce făcea oare domnul părinte cu sutele de ouă pe care ei le strângeau de la credincioși?

Amintirile domnului Nae Pasăre capătă parcă mai multă consistență când ajung la anii de liceu, petrecuți la Școala Medie de Construcții din Cernatu. A intrat aici în 1951 și a avut șansa să aibă dascăli minunați ca domnii profesori Ionel Taraș, la matematică și fizică, ori Ticu Bratosin, de la care a deprins tainele rezistenței materialelor și preparării betoanelor.

„La Școala Medie din Cernatu erau elevi din mai multe localități: Săcele, Brașov și chiar mai îndepărtate ca Făgăraș sau Buzău, pentru copiii de acolo funcționând și un internat foarte bine dotat. Erau copii cu diferite calități și talente, mai mult sau mai puțin determinați în a învăța. Umblau printre noi, elevii, mici poezioare despre profesori și materii, iar pe unele dintre ele mi le amintesc și astăzi:

«Rezistența este grea,
Dă-o dracului s-o ia,
Cu nea Ticu ne certăm,
Că mereu nu învățăm» sau
«Limba rusă e ușoară,
Ne predă o babă chioară,
Știi, nu știi, n-ai încotro
Dânsa spune harașo»

Aceste puțin reușite producții literare aveau sâmburele lor de adevăr pentru că rezistența materialelor era cu adevărat o materie grea, oricâte eforturi depuneam, iar pretențiile doamnei Simonis, profesoara de limba rusă, nu puteau fi prea mari din moment ce elevii nu se prea omorau cu limba lui Tolstoi!

Una peste alta, cunoștințele acumulate atunci mi-au folosit întreaga viață. Am căpătat și deprinderi care m-au ajutat, cum ar fi scrisul tehnic, în care eram probabil foarte îndemânatic, dacă ne gândim că, până la apariția calculatorului, la mine apelau numeroase cunoștințe ca să le scriu proiectele de diplomă. Am scris proiecte tehnice, pentru medicină, pentru toate domeniile și-mi pare bine că mi-am putut ajuta astfel prietenii”

Totuși, existau și materii de care unii elevi erau atrași cu deosebire. Și, ajuns în acest punct al povestirii, interlocutorul nostru, mânat și de „sugestiile” lui Ninel, se pregătește să vorbească cu mândrie nedisimulată despre câțiva dintre colegii săi de la Școala de Construcții.

„După cum v-am spus, la acest liceu veneau numeroși copii din Brașov și împrejurimi. Așa se face că am avut ocazia plăcută să fiu coleg cu câțiva sportivi de performanță, care au făcut apoi carieră strălucită în handbalul românesc. Mă credeți sau nu, în anii cât am fost elev la Construcții am fost coleg cu Cornel Oțelea, Otto Tellmann, Edgar Weber, Streiffert Emil și Liehr Fritz, toți maeștri ai sportului, componenți ai unor echipe de frunte, dar și ai Naționalelor de handbal în 11 și, mai apoi, în 7 care au adus primele titluri mondiale pentru handbalul românesc. România reușea atunci să depășească țări cu tradiție în acest sport ca Germania, Danemarca sau Cehoslovacia. Este de-a dreptul de necrezut că asemenea sportivi s-au format în primii ani aici la Săcele și că au fost descoperiți de marele profesor care a fost domnul Ion Tocitu. Orezile sale de sport, care nu se identificau cu cele de educație-fizică (acestea erau conduse de admirabila sa soție, doamna Manon), se țineau pe terenul numit înainte „Ogradă”, un teren în pantă, care, la inițiativa și sub conducerea lui nea Ion și cu ajutorul elevilor, care au prestat numeroase ore de muncă, a devenit un teren de sport modern, cu pistă de atletism, având toate utilitățile. Tot nea Ion a fost cel care a pus bazele unui teren de baschet și handbal, cu zgură și panouri, de care avea mare grijă. Era interzis elevilor să intre pe el altfel decât în pantofi de sport și numai în cadrul orelor. Altfel, cei care nu se conformau erau pasibili de o pedeapsă care te lecuia să mai încalci regulamentul: căratul tăvălugului din fier masiv, pentru tasarea zgurei, încercare care te sleia de puteri.

Ochiul atent și competent al domnului profesor Tocitu, talentul său în descoperirea potențialilor performeri și-au spus cuvântul și generația de aur a handbalului românesc îi poate mulțumi și dânsului pentru valorile pe care le-a identificat și promovat la Săcele.”

Echipa de handbal a Școlii Medii de Construcții participa la numeroase turnee și a fost un rezervor de talente pentru echipe profesionale din Brașov și nu numai, pe baza ei construindu-se și echipa de handbal „Precizia”.

„Dar nea Ion a fost și un aprig susținător al sporturilor de iarnă, pe vremea aceea concursurile se organizau pe pârția Fazekas din Cernatu la schi alpin și pe diferite trasee din Satulung și Cernatu la schi fond. Gigi Filip a reușit să devină campion național la Spartachiada de Iarnă la schi fond, iar alți săceleni au obținut rezultate deosebite în această ramură sportivă: Aurel Oprescu, Mitică Clinciu, Tudor Mihalache ș.a. Iată ce se întâmpla atunci, prin anii 50 – 60 – la Săcele și ce oameni erau pe aici!”

Soarele s-a ridicat binișor deasupra Poienii Angelescu.

Aspect dintr-o partidă de rugby cu Steaua București, disputată pe fostul teren cu tribună acoperită al asociației „Izvorul” (pe amplasamentul actual al Policlinicii Săcele)

Amintirile gazdei noastre ne-au întors în timp și simțim parcă adierea unor vremuri în care oamenii erau conduși de alte valori morale, mai puțin supuse banului și moravurilor importate și adoptate cu orice preț.

Câte o frunză este desprinsă de adierea ușoară a vântului din coroanele copacilor și plutește ușor, aidoma amintirilor care continuă să se depene.

„Atmosfera aceea minunată, creată de domnul profesor în anii de la Școala de Construcții mi-a rămas întipărită pentru totdeauna în suflet...” continuă domnul Nae Pasăre „... Mi-a plăcut toată viața să urmăresc fenomenul sportiv și de acesta este legată și una dintre amintirile mele cele mai plăcute. Era prin 1962 – 63, la Campionatele Internaționale ale României la schi. La asemenea evenimente, care se țineau în Poiană, pe Sulinar sau la trambulina mare de 110 m (aveam și așa ceva la Brașov!), veneau componenți ai loturilor naționale de schi ale Franței, Norvegiei, Suediei... Eram împreună cu Victoraș Secăreanu, Dumnezeu să-l odihnească, el în calitate de jurnalist sportiv, și la îndemnul lui mi-am făcut curaj și m-am apropiat de Honoré Bonet, antrenorul lotului național al Franței care a fost amabil și a acceptat să se fotografieze cu mine, dăruindu-mi și o pereche de bețe de schi. A fost un moment special pentru mine și păstrez această fotografie ca pe o prețioasă amintire. Tot atunci i-am văzut la lucru pe legendarul schior francez Leon Lacroix și pe surorile Marielle și Christine Goitchel.”

Știam că interlocutorul nostru nu a fost doar un simplu spectator al spectacolului sportiv, ci s-a și implicat activ, cu hotărârea și determinarea din genele lui de autentic mocan săcelean. Dar, momentul povestirii experiențelor sale de sportiv de performanță întârzia parcă întrădins și a fost nevoie de încă o aluzie din partea lui Ninel pentru a afla ce ne interesa.

„În 1962 echipa de rugby Olimpia Brașov a retrogradat în divizia secundă și s-a mutat la Săcele, ea stând la originea echipei Precizia. Împreună cu legendarul antrenor Alecu Ștefănescu au venit la Săcele, de la Olimpia, frații Niculescu, Cornel Duțescu, Toni Brânză, Păunel, Gheorghe Luca, Parfenie. Lor li s-au adăugat săceleii Cordoș, Bobeș, Nae Pasăre, Matache, Zetzer, Marian Voinea, Nic. Munteanu, Mitică Datu, Șerban, Ianculescu, iar de la Buzău a venit Marin.

Eu am ajuns la rugby din întâmplare. Nu am răspuns din prima chemării insistente a antrenorului Alecu, care mă remarcase la competiția de fotbal inter-sectii de la „Electroprecizia” și îi plăcuseră hotărârea și curajul cu care intram la deposedare. Îi mai plăcuse la mine faptul că eram solid, bine legat, numai bun pentru placaje. După mai multe insistențe m-am dus la echipă și am rămas acolo titular. Nea Alecu m-a avertizat de

la început că e un sport greu, care cere sacrificii și rezistență la durere, dar eu eram hotărât să rămân la rugby. Am avut numeroase accidente, lovituri în diferite zone ale corpului, coaste rupte, hematoame, dar nu am lipsit nici o etapă de la meciuri. O injecție cu chelen și totul se rezolva... În primii doi ani am avut o echipă foarte bună, în 1964 am ieșit pe locul 4 în prima divizie, a fost o perioadă în care la Săcele veneau cele mai bune echipe ale țării și echipe din strinătate, iar stadionul, cel vechi, cu acoperiș, devenea neîncăpător.

Stau și mă gândesc acum că noi, deși ne numeam amatori, făceam sport cu adevărat de performanță, dar recompensele materiale erau infime. Eram cu toții angajați în fabrică și venitul nostru era din salariul de angajat și categoriile profesionale pe care le obțineam. Legat de aceasta mi-amintesc o întâmplare hazlie cu unul dintre colegii mei rugbiști. Era un băiat necăjit, rămas de mic orfan, care a deprins ca ucenic o meserie de care nu se prea ținuse pentru că trecuse la rugby. Când a venit momentul să obțină categoria, comisia de examinare l-a întrebat ceva în legătura cu meseria sa. Omul nostru habar nu avea, dar a avut umorul să răspundă foarte serios:

-Nu pot să vă spun pentru că este secret profesional!

Răspunsul acesta a rămas de pomină...

Prin 1965 însă, cei mai mulți componenți ai echipei au fost cooptați de echipele universitare de la Iași, Petroșani, Timișoara care, pe lângă perspective mult mai bune, le ofereau și posibilitatea să-și facă studiile superioare. Totul a început să se clatine cu rugby-ul din Săcele.

Eu am jucat până în 1970, când m-am căsătorit și a trebuit să răspund ultimatumului soției: ori ea, ori rugbyul cu accidentările lui. Am ales familia, cum era și normal.”

A continuat totuși să rămână alături de echipele sportive ale Săceleului, fie că se numeau „Precizia” ori „Unirea”, și-a continuat și activitatea profesională care, timp de 42 de ani, între 1955 și 1997, s-a desfășurat numai la societatea „Electroprecizia”, unde a coordonat cu dăruire și pricepere activitatea de CTC din mai toate secțiile acesteia.

Încet-încet, soarele s-a ridicat de amiază. Ne ridicăm și noi de la măsuta din veranda care ne-a găzduit câteva ore bune și ne îndreptăm agale spre poartă, având încă în suflet savoarea și farmecul unei discuții care ne-a purtat o dimineață întreagă printre amintiri despre un Săcele de acum câteva decenii. Domnul Nae Pasăre ne petrece, din cadrul porții, cu vocea lui caldă și prietenoasă și ne promite o nouă întâlnire, în care să vorbim despre alte și alte întâmplări din Săcele.

A consemnat Horia Bârsan

PARCUL VIRE

V ara aceasta a fost bogată în evenimente remarcabile pentru comunitatea noastră săceleană. Încununarea acestor evenimente a fost Sărbătoarea Sântiliei, care a marcat miezul verii dar și o sănătoasă continuare a tradițiilor mocănești ancestrale.

În aceeași perioadă, orașul nostru a aniversat zece ani de Înfrățire cu orașul francez VIRE, din departamentul Calvados, regiunea Basse Normandie.

O delegație de patru familii din orașul Vire, condusă de dl. Alain REVET, Președintele Comitetului de Înfrățire Vire-Săcele, a fost prezentă în Săcele, pentru a participa la sărbătoarea Sântiliei și a Înfrățirii și pentru a aduce salutul Primarului și Consiliului local din Vire, săceleenilor. Din delegație au mai făcut parte Elizabeth, soția d-lui Alain REVET, dl. Pierre LETESSIER cu soția Gilberte, dl. Jean – Pierre FEILLET cu soția Anik, dl. Philippe BOUVET cu soția Brigitte, cele două fete Laura și Alicia cu bunica lor Madeleine, precum și Aymeric TURPIN, fost elev al Liceului „Marie Curie” din Vire, care

Reprezentanții Primăriei din Vire și ai Comitetului de înfrățire Vire-Săcele înaintea expedierii stelei de granit în Săcele, mai 2012

efectua un stagiul de voluntariat de două luni, la Alianța Franceză din Brașov.

Așadar, o delegație numeroasă, plină de vitalitate și entuziasm, iubitori ai culturii române, ai limbii române (Aymeric vorbește bine și corect românește), ai plaiurilor noastre săcelene. Cu ocazia acestei Aniversări, municipalitatea din Vire, cu sprijinul Comitetului de Înfrățire Vire-Săcele, au donat orașului nostru o stelă de granit albastru de Vire, inscripționată cu emblema orașului Vire (vezi foto), stelă ce s-a montat prin grija Primăriei noastre în părculețul din fața fostului complex comercial din cartierul Electroprecizia. Amenajările necesare pentru instalarea monumentului au fost făcute tot de Primăria noastră.

Inaugurarea parcului Vire a avut loc în sâmbăta Sântiliei la orele zece dimineața. La acest eveniment au participat oficialitățile orașului nostru, conduse de dl. Primar Radu Nistor Florea, delegația franceză din Vire, delegația maghiară din Kisujzallas, membrii ai Asociației de Înfrățire Săcele-Vire, elevii trupei de teatru „Catharsis”, a Liceului „Victor Jinga”, profesori săceleni, locatari din vecinătatea parcului.

După alocuțiunea domnului Primar, dl. Revet a citit scrisoarea d-lui Primar al orașului Vire, Jean-Yves Cousin, apoi s-a procedat la dezvelirea monumentului. În imediata vecinătate a Monumentului, Asociația AMITIE a organizat o minie expoziție cu fotografii reprezentând inaugurarea Parcului Săcele, la Vire, în primăvara acestui an, cu ocazia Aniversării a zece ani de Înfrățire între Vire și Săcele.

Personal și în numele Asociației de Înfrățire „AMITIE”, Săcele-Vire, doresc să aduc calde și sincere mulțumiri Primăriei Săcele, personal d-lui Primar, d-lui ing Șerban, coordonatorul lucrărilor, d-lui Ștefan Lupu cel care a proiectat amplasamen-

Membrii Asociațiilor de Înfrățire Vire-Săcele și Săcele-Vire participanți la inaugurarea Parcului VIRE, iulie 2012

mul monumentului și amenajarea ulterioară a parcului, d-lui Magdo patronul firmei care a executat lucrările și locatarilor din vecinătate care ne-au înțeles motivele și au sprijinit proiectul.

Sperăm să continuăm amenajarea parcului prin instalarea iluminatului public, prin plantarea de gard viu și plantarea de flori în rondurile ce vor fi amplasate în parc.

Prof. Dorel Cerbu
Septembrie 2012

RAPORT DE ACTIVITATE AL ASOCIAȚIEI „IZVORUL” SĂCELE

Perioada iunie 2011 - septembrie 2012

În perioada analizată, activitatea Asociației „IZVORUL”, a cuprins multe acțiuni care au venit să întregescă viața culturală, sportivă și cetățenească a orașului nostru.

A. ACTIVITĂȚI CULTURALE

Membri Asociației, au participat la o serie de evenimente importante :

- Asociația noastră a organizat „Centenarul profesorului Ion Tocitu”, activitate care a atras un numeros public. Distinsele personalități care au participat, au evidențiat contribuția deosebit de originală a celui care a fost sufletul mișcării sportive de masă în orașul nostru. Mărturiile prietenilor apropiați au fost deosebit de emoționante și sugestive. Numeroșii participanți, au creat și întreținut o atmosferă de emoție și recunoștință față de amintirea profesorului. Remarcăm sprijinul deosebit al fiului său, dl Viorel Tocitu, în desfășurarea acestui simpozion, prin punerea la dispoziție a unor fotografii și materiale inedite, prin mărturiile deosebit de vii referitoare la viața și activitatea tatălui domniei sale. Asociația noastră a acordat diplome și a oferit plachete distinșilor prieteni ai sărbătoritului.

Acțiunea a fost susținută financiar și din sponsorizarea oferită de Regia Locală a Pădurilor. Pe această cale le mulțumim tuturor celor care s-au implicat activ în desfășurarea acestei aniversări, tuturor celor care au contribuit financiar la reușita activității noastre. Consider că această activitate a fost un exemplu viu de implicare a unei generații în viața comunității.

- Membrii Asociației noastre au fost prezenți la vernisajul expoziției „Pe urmele mocanilor săceleni în Dobrogea”, organizată de Muzeul de Etnografie Brașov, prilej cu care au fost prezentate rezultatele cercetărilor efectuate în Săcele și în Dobrogea referi-

toare la familiile de mocani săceleni care au avut un rol activ în dezvoltarea economică a unor sate din Dobrogea.

- Asociația noastră a continuat editarea cu regularitate a revistei trimestriale „Plaiuri Săcelene”, prin colectivul de redacție, prin contribuția membrilor activi și colaboratorilor. Am reușit să atragem colaboratori noi, în special tineri. Le mulțumim tuturor pentru dăruirea și perseverența de care dau dovadă. Mulțumesc Comitetului de redacție, domnului Horia Bârsan, care este sufletul și mintea acestui Comitet.

B. ACTIVITĂȚI SPORTIVE

- Am putut organiza o singură ediție a „Crosului Asociației Izvorul”, : ediția de vară. La aceste manifestări am fost ajutați de profesorii de sport de la unitățile școlare ale orașului, de Primărie, Poliție, sponsorii locali de membrii Comitetului director. Această acțiune a atras numeroși tineri și adulți, care au participat cu entuziasm și au făcut o bună reclamă activității sportive. Și această acțiune a fost susținută financiar de Regia Locală a Pădurilor. Mulțumim domnului Sorin Hermenean pentru că susține în permanență acțiunile Asociației noastre. În numele Asociației le mulțumesc, de asemenea, tuturor colegilor organizatori și participanților și sper ca și pe viitor să colaborăm tot atât de bine.

- Am participat, ca și co-organizatori, la Cupa „Ion Tocitu”, la schi alpin, desfășurată în Bolnoc. Am contribuit cu o donație la întregirea premiilor concursului.

C. ACTIVITĂȚI DE RECREERE

- În această categorie se include „Balul Plăcintelor”. În acest an, prin eforturile deosebite ale membrilor Comitetului director și

ale membrilor Asociației noastre, organizarea acestui bal tradițional, a fost o reușită. Prin invitarea unor personalități ale urbei noastre și ale Brașovului am reușit să ne facem cunoscuți și altor comunități din împrejurimi. Am primit ajutor material de la prieteni apropiați Asociației noastre: dl Dan Souca, patron al SC Arhitrava și de la dl. Sorin Hermenean, director al Regiei Locale a Pădurilor. În cadrul balului am organizat o tombolă, care ne-a adus un venit de 500 RON. Balul a avut mulți invitați din Brașov. Distracția și buna dispoziție au fost la ele acasă. Plăcintele mocănești tradiționale au fost așteptate cu nerăbdare și au fost foarte gustoase. Muzica, dansul și antrenul au fost dominante acestui bal. Nu pot decât să le adresez mulțumiri tuturor celor care s-au implicat activ în organizarea minuțioasă a tuturor detaliilor și să sper că și pe viitor vom fi capabili să mai atragem comunitatea locală spre astfel de evenimente.

D. ALTE ACTIVITĂȚI

- Ca Asociație importantă a comunității române din Municipiul Săcele, am fost reprezentați la toate manifestările organizate de către Primărie, ASTRA – Despărțământul „Frații Popea”, cu prilejul aniversării evenimentelor de importanță națională și locală. Ca de obicei, de Sfântul Nicolae am depus coroane de flori la mormintele lui Nicolae Colceag și Nicolae Popea. De ziua Eroilor am depus o coroană la Troița Eroilor din cimitirul bisericii „Sf. Adormire” din Satulung. În numele Asociației s-au depus coroane de flori sau jerbe la Monumentul Eroilor din Cernatu și la bustul poetului Mihai Eminescu.
- Membrii Asociației au participat la sărbătoarea Sântiliei 2012 și la inaugurarea Parcului Vire, în cartierul Electroprecizia.
- Cu ocazia aniversării personalității lui George Moroiu, am fost prezenți la acțiunile organizate de Primărie.
- Mai mulți membri ai Asociației noastre au participat la organizarea unei manifestări ajunsă la a treia ediție: „Ziua bunului

vecin,,. La această întrunire prietenească între vecinii de pe strada Mocanilor (în Satulung) am dus salutul și mesajul de prietenie și colaborare al „Izvoru”-lui. Am prezentat o expoziție de fotografii privitoare la inaugurarea Parcului Săcele, în orașul francez înfrățit Vire, parc în care a fost amplasată o poartă mocănească concepută și executată de dl. Ștefan Lupu. Mulți vecini de pe această stradă au ajutat la realizarea acestui monument simbolic pentru comunitatea noastră.

E. VIAȚA INTERNĂ A ASOCIAȚIEI

- Ședințele Comitetului director s-au desfășurat cu regularitate, fiind caracterizate de operativitate, cooperare și bună înțelegere. Atmosfera lor a fost responsabilă, prietenească și plăcută. Implicarea membrilor în activitățile amintite anterior a fost bună.
- Pe site-ul Asociației, au fost postate ultimele numere din revista noastră și fotografii referitoare la activitatea noastră.
- Din nefericire nu am reușit încă să oficializăm noul statut al Asociației noastre. Cu toate insistențele noastre acest capitol nu a fost încheiat.

În concluzie vreau să remarc buna colaborare cu toți membrii Asociației, dăruirea, perseverența și pasiunea cu care am reușit împreună să ducem la bun sfârșit ceea ce ne-am propus în acest an.

Le mulțumesc încă o dată tuturor și îmi exprim speranța că vom fi și în viitor o Asociație responsabilă a comunității românești din Săcele.

Săcele, 10.09.2012

PREȘEDINTE

Prof. Dorel Cerbu

ASOCIAȚIA ‘‘IZVORUL’’ SĂCELE

RAPORTUL COMISIEI DE CENZORI ASUPRA CONTURILOR DE BILANȚ PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR 2011

Comisia de cenzori, mandată de Adunarea Generală a Asociației ‘‘Izvorul’’ Săcele, compusă din ec. Mariana Lăcătuș, ec. Mihaiu Aurelia, ec. Voinea Dumitru, a procedat în perioada 19–23.03.2012 la verificarea gestiunii Asociației și a modului în care contabilitatea proprie este ținută în mod corect și la zi, după cum prevăd normele din regulamentul contabilității.

S-au supus verificării și analizei următoarele obiective:

1. Organizarea și conducerea contabilității;
2. Operațiunile financiar– contabile legate de modificările în timp a elementelor patrimoniale;
3. Preluarea corectă în balanța de verificare a datelor din conturile sintetice (analitice);
4. Legalitatea întocmirii bilanțului contabil în concordanță cu Registrele contabile și, respectiv normele metodologice ale M.F. de închidere a exercițiului financiar.

Confirmăm că aceste conturi corespund datelor din evidența contabilă și analitică și din balanța de verificare la 31.12. 2011, din care redăm în sinteză:

- TOTAL ACTIV / PASIV BILANȚ	lei	34.873, 91
din care :		
- ACTIV NET		29.461,15
- VENITURI TOTALE		13.884,56
- CHELTUIELI TOTALE		19.297,32
- REZULTATUL ACTIVITĂȚII (PIERDERE)		5.412,76

Asociația a încheiat exercițiul financiar 2011 cu o situație economico– financiară pozitivă, respectiv un excedent în valoare totală de 29.461,15 lei, rezultat ca diferență dintre veniturile totale obținute și cheltuielile totale efectuate, după cum urmează:

TOTAL VENITURI	48.684,47 lei	100%
din care :		
SOLD ÎNȚIAL 1.01.2011	34.799, 91	71, 48
ÎNCASĂRI DIN COTIZAȚII	10.780, 00	22, 14
VENITURI DIN DOBÂNZI	1.104, 56	2, 27
VENITURI DIN SPONSORIZĂRI	2.000, 00	4, 11
TOTAL CHELTUIELI	19.297, 32	100,0%
din care :		
CHELTUIELI PRIVIND ALTE MATERIALE CONSUMABILE	32, 00	0, 16
CHELTUIELI PRIVIND MATERIALELE NESTOCATE	13.437, 80	69, 63
CHELTUIELI CU COLABORATORII	1.096, 00	5, 68
CHELTUIELI DE PROTOCOL, RECLAMĂ ȘI PUBLICITATE	230, 85	1, 20
CHELTUIELI CU COMISIOANELE BANCARE	238, 49	1, 24
ALTE CHELTUIELI CU SERVICII EXECUTATE DE TERȚI	762, 18	3, 95
DONAȚII ACORDATE	3.500, 00	18, 14
EXCEDENT LEI	29.461, 15	

Excedentul în valoare totală de 29.461, 15 lei se compune din disponibilitățile bănești regăsite astfel :

- sold casierie 8.478, 99 lei
 - sold cont curent 20.774, 16 lei
 - sold datorii privind conturile la stat - 208,00 lei
 și, care corespund cu situația clasei 4 de conturi din balanța de verificare la 31.12.2010.

În urma evaluării principiilor și metodelor contabile folosite, concluzionăm că acestea sunt conform normelor și avizăm

favorabil bilanțul contabil pe anul 2011.

COMISIA DE CENZORI :

ec. Mariana Lăcătuș

ec. Aurelia Mihaiu

ec. Dumitru Voinea

Săcele, 23.03.2012.

SĂCELENII AU SĂRBĂTORIT ȘI ÎN ACEST AN SINTILIA

2 0 iulie 2012 – Eveniment deosebit la Săcele. Primăria Municipiului a organizat la Muzeul Etnografic din Turcheș unsimpozion legat de Sintilie, sărbătoare a mocanilor săceleni veche de secole.

Domnul primar Radu Florea Nistor a deschis manifestarea, la care a participat o numeroasă asistență, din rândul căreia nu au lipsit membri ai Asociației Cultural-Sportive „Izvorul”.

Primul care a luat cuvântul a fost domnul profesor Gheorghe Munteanu, directorul liceului „George Moroianu”, care a captat atenția tuturor celor prezenți cu un material deosebit de bine documentat, bogat în date, referitor la trecutul satelor săcelene și la evenimentele care au avut loc aici de-a lungul timpului.

În continuare, domnul profesor Victor Carpin a prezentat pe larg aspecte din viața mocanilor săceleni trăite de Domnia sa, subliniind, cu regret, dispariția unor tradiții și a unor obiceiuri locale. Domnul profesor și-a încheiat intervenția cu două poezii ale lui Alexandru Stroe-Militaru și Victor Tudoran, apărute în numerele interbelice ale revistei „Plaiuri Săcelene”.

În încheiere, părintele Raul Șerban, parohul bisericii „Sfinții Arhangheli” din Satulung, a urat tuturor celor prezenți să se bucure de sărbătoarea Sintiliei și i-a îndemnat să lupte în continuare pentru păstrarea frumoaselor tradiții săcelene.

Redacția „Plaiuri Săcelene”

ISTORIA DE LÂNGĂ NOI

Obiective istorice din trecătoarea Buzău-Tabla Buții (II)

F iind știută importanța istorică a acestor locuri am dedicat o parte din excursiile mele de agrement descoperirii obiectivelor așezate în trecătoarea Buzău-Tabla Buții.

După studierea diferitelor documente și a mai multor cercetări efectuate la fața locului, cu familia, cu prietenii mei membri ai Asociației Române pentru Turism Arheologic, vreau să semnaliez trei obiective istorice, locurile a trei cetăți medievale care sunt următoarele: Cetate 1, Cetate 2, Cetate 3.

Locul Cetății nr.3, privit de pe Vârful lui Crai:

P r i n aceste împrejurimi se mai găsesc o serie întreagă de „vechituri. Lângă

Cetatea nr.3 se găsește un fragment dintr-o cruce de piatră.

Imaginea arată fragmentul de cruce, cum l-am găsit, în toamna lui 2010. Toată iarna m-am gândit, oare ce este pe partea cealaltă a crucii. Cum a venit primăvara, ne-am deplasat la fața locului. Am reușit cu greu să o ridicăm. După măsurătorile și socotelile noastre, este înaltă cam de 2m, lată de 1,2m și greutatea

ei este de aproximativ 350kg. Nu mică ne-a fost mirarea când am văzut ce este pe această piatră. A treia imagine arată cum a fost ea în poziția originală. Piatra de bază era pe lângă ea. Foarte probabil s-a rupt când a fost răsturnată din locul ei. Am căutat și partea inferioară, dar nu am găsit-o. Pe prima parte scrie: 1910, 1925 Ion Minulescu. (un poet român)

Pe partea cealaltă, stema Țării Românești. În interior cu acvila, soarele și semiluna. Împrejur scrie cu litere chirilice, ce?.....este o altă întrebare. Ar trebui niște lucrări de laborator pentru descifrarea lor.

Pe lângă vechiul drum roman am mai găsit un cap de pod.

Alt obiectiv demn de luat în considerare este un șanț de apărare, lung de aproximativ 800m, care traversează coasta muntelui.

Este aici Fragment de piatră și arată așa:

Tot cu ocazia excursiilor din 2010 am mai găsit ceva pe Tătaru Mare. După formă și inscripții, care nu se deslușeau bine, am crezut că este ceva mai deosebit, dar ne-am înșelat. Cu ocazia următoarei excursii, am luat cu noi perie de sărmă și am curățat fragmentul de piatră. Am descoperit conținutul scrisului, era o inscripție mai contemporană cu niște nume, mai mult sau mai puțin semnificative. Totuși nu este exclus, ca sub inscripția din partea de jos, să fi fost și altceva.

Demn de amintit este și faptul că la V de Pasul Boncuța, cam la 200m, se văd urmele unei construcții. Foarte probabil o fortificație austriacă. Pe o hartă desenată cu mâna liberă este amintită cu numele de Lábonyita erőd. Ceea ce după mine ar fi La Boncuța erőd. O putem denumi și Fortificația Lobkowitz. Prin anii 1788 au fost lupte semnificative în această zonă, sub comanda generalului austriac Lobkowitz.

Aici este și Crucea Doamnei, sau Crucea Mandi, cum o mai denumesc unii. La S-V de Cetatea nr.2, cam la 100m.

La S-V de Cetatea nr.2 este cimitirul eroilor din primul război mondial, unde zac împreună victimele taberelor beligerante. În fiecare an, la 6 august, este organizată comemorarea lor. Cimitirul a fost construit în 1922.

Iată o imagine a cimitirului:

Poezie populară, în traducere din maghiară.:

*În ziua de Sântilie,
Pe malul Zizinului,
Fete românce, unguroaice,
Cu trandafiri roșii și lalele.
Purtând panglici colorate,
Au început un vesel dans,
Spre a flăcăilor încântare.*

*În ziua de Sântilie,
Pe malul Zizinului,
Plâng frumoasele fete.
Vai! Ce chinuită viață,
Le-au surprins tătarii
Și-n robie, cu biciul le gonesc,
Pe acele mândre frumuseți.*

*La graniță, la Buzău,
Se oprește tătaru,
Pe imaș cu iarbă verde,
Silind fetele să joace.
Plângând au dansat fetele,
Ca apoi, sălbaticii tătari,
Să-și bată joc de ele.*

Ce nu am reușit să găsim sunt urmele căii ferate industriale, care servea la exploatarea lemnului din valea Teleajenului și Buzău. Pornea din Măneciu Ungureni, prin valea Teleajenului, pasul Boncuța și ajungea la Vama Buzăului (frate cu decovitul din valea Berii-Măneciu Ungureni). În linii mari mergea pe terasamentul actualului drum. A fost construit prin anii 1920 și a funcționat până prin 1965-70 când s-a desființat odată cu terminarea pădurilor. Acum nu avem altceva de a face decât să așteptăm să crească altă pădure.....peste vreo 100 de ani.

Pe aceste meleaguri dacă cineva se apucă să facă săpături pe oricare metru patrat, precis dă de ceva „vechituri”. Nu degeaba a fost „autostrada” evului mediu. Cum am scris mai sus pe aici au trecut romanii, popoare migratoare, toți năvălitorii, pe aici s-au purtat războaie, s-a făcut comerț, până în 1916.

Cu deschiderea trecătorilor carpatine mai noi, a ieșit

Dacă cineva este curios să vadă unde se naște râul Buzău să se uite la imaginea următoare:

Aici este confluența pâraurilor Tătaru și Pârâu Fetii. De aici se numește Buzău. Aici este și Poiana Fetii.

Denumirea Poiana Fetii este descrisă foarte bine într-o poezie populară. În esență cuprinde următoarele: De ziua de Sf. Ilie, au ieșit fetele din Zizin și Tărlungeni, românce și unguroaice, la dans, pe valea Zizinului. Au fost surprinse de tătari-turci care le-au răpit, le-au dus în sus pe valea Dălgheului și Buzăului și le-au batjocorit. Multe din ele au murit, altele au fost duse mai departe în robie. În fiecare an veneau aici părinții, frații lor să-i deplângă. Florile care răsar primăvara le reprezintă pe ele. De aici numele de Poiana Fetii.

*Cad florile de pe ele,
Le-au împrăștiat fetele.
Pentru batjocură, nu-i podoabă.
Fă o minune Doamne
Cât timp cerul e albastru,
În amintire veșnică,
Flori să-nflorească.*

*Haideți, haideți fetelor!
Tătarii le mânau.
Flori, frunze verzi,
Primăvara răsăreau,
În fiecare dimineață plângeau.
Poate ale fetelor suflete,
În ele se ascundeau.*

*Părinți și frați,
Poiana o vizitau,
Cu lacrimi o udau,
Poiana Fetii îi ziceau.
Și azi, cine o vizitează,
În genunchi se așează
Și cu durere spune:
„Blestemat fie tătaru “.*

complet din uz trecătoarea Buzăului. Trecătoarea Timișului a fost deschisă în 1790, pe valea Lapiașului, unde drumul era pavat cu bârne de lemn. Drumul dădea în Poiana Secuilor și după aia în Predeal. Actualul drum cu serpentine a fost construit în 1850, sub îndrumarea inginerului Carol Gartner, a cărui placă memorială este pe marginea DN1, la km146. S-a deschis prin 1850.

Drumul prin Crasna, din valea Buzăului (DN10), s-a deschis prin 1840. Pasul Bratocea (actualul DN1A) și Valea Doftanei-Predeluț (DJ102 I), se deschid în 1784.

Dacă dorește cineva fișierele .kmz, alte amănunte, sau mai multe imagini, stau la dispoziție prin adresa de e-mail: ladislau41@yahoo.com. Deasemenea orice informație suplimentară sau corectură este binevenită.

Kapitany Ladislau

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației Cultural-Sportive “IZVORUL” trim.III 2012

1 Alexandrescu Emil	61 Comșa Eugen	121 Lupu Florica	181 Popa Dumitru	241 Voinea Emilian
2 Andrieși Monica	62 Comșa Fulga Stelian	122 Lupu Nicolae	182 Popa Florin	242 Vrabie Cristina
3 Andronic Maria	63 Corfaru Onoriu	123 Manciuța Gelu	183 Posedaru Gheorghe	243 Vrabie Ioan
4 Anton Alexandrina	64 Cornea Ioan	124 Manea Vasile	184 Primăvăruș Elena	244 Vrabie Decebal
5 Ardeleanu Adina	65 Cosma Ioan	125 Mățarea Ovidiu	185 Purcăroiu Nicolae	245 Zamfir Bogdan
6 Arion Mircea	66 Coșerea Vasile	126 Median Susana	186 Rîșnoveanu Marius	246 Zamfir Dan
7 Balint Iuliu	67 Cozma Corneliu	127 Median Traian	187 Rîșnoveanu Mihai	247 Zamfir Radu
8 Banciu Neculai	68 Crăcană Petru	128 Median Valeriu	188 Rîșnoveanu Paul	248 Zangor Lucian
9 Bandi Șeitan Maria	69 Damian Alexandru	129 Mihaiu Aura	189 Rîșnoveanu Ștefan	249 Zangor Traian
10 Barbat Claudiu	70 Daneș Dumitru	130 Miklos Levente	190 Rîșnoveanu Dan	250 Zavarache Constantin
11 Barbu Dan Mircea	71 Diaconescu Adrian	131 Mircioiu Lucian	191 Robu Adrian	251 Zărnescu Ioan
12 Barbu Liviu	72 Dirjan Liviu	132 Mircioiu Sebastian	192 Roșculeț Abigail	252 Zbarcea Maria
13 Barbu Nicolae	73 Dopovez Iuliu	133 Mitachi Emilia	193 Roșculeț Claudiu	
14 Barbu Silvia	74 Dragomir Dănuț	134 Mocanu Elena	194 Sălăgean Lucian	
15 Bârsan Horia	75 Drăghici Valentin	135 Modest Zamfir	195 Sârbu Corneliu	
16 Bălan Eugen	76 Dudu Minodora	136 Moldovan Ghia Roxana	196 Schlăpfek Urs	
17 Beciu Ioan	77 Dumitrescu Sorin	137 Moraru Adrian	197 Simion Adriana	
18 Beleuță Eugen	78 Eftimie Bogdan	138 Moraru Florin	198 Sîrbu Adriana	
19 Benga Gheorghe Dănuț	79 Eftimie Ioan	139 Moroianu Cantor Emilia	199 Slăbilă Gheorghe	
20 Berteanu Dumitru	80 Ene Tudoran Anca	140 Moșoiu Alin	200 Spiru Gheorghe	
21 Biriș Mirel	81 Ene Gheorghe	141 Munteanu Dan	201 Spîrchez Viorel	
22 Bîja Ioan	82 Faust Remus	142 Munteanu Gheorghe	202 Stanciu Vasile	
23 Bîrsan Nicolae	83 Filip Ștefan	143 Munteanu Gigi	203 Stoea Gheorghe	
24 Bobeș Constantin	84 Filipescu Adriana	144 Munteanu Livia	204 Stoian Emilia	
25 Bobeș Gheorghe	85 Filipescu Dan	145 Munteanu Nicolae	205 Stroe Emil	
26 Bobeș Haricleea	86 Filipescu Gheorghe	146 Munteanu Puiu	206 Stroe Emil Jr.	
27 Bobeș Ioan	87 Filipescu Octavian	147 Munteanu Ștefan	207 Stroe Silviu	
28 Bobeș Maria	88 Flangea Roxana	148 Munteanu Vasile	208 Sabo Viorica	
29 Bobeș Ovidiu	89 Florea Traian	149 Munteanu Vasile (SUA)	209 Szasz Sebeși Paul	
30 Boca Gabriel	90 Florescu Gheorghe	150 Munteanu Virgil	210 Șeitan Mircea	
31 Bogeianu Alexandru	91 Fodor Levente	151 Muscalu Vasile	211 Șerban Eugen	
32 Bondrea Mihai	92 Frățilă Ovidiu	152 Nagy Gabor	212 Șerban Ioana	
33 Bratosin Canu Raluca	93 Găitan Ovidiu	153 Neacșu Lucian	213 Șerban Nicolae	
34 Bratosin Maria	94 Georgescu Ioan	154 Nechifor Constantin	214 Șerban Raul	
35 Bratosin Sanda	95 Ghia Petre	155 Nechifor Septimiu	215 Șerban Valentin	
36 Braun Adrian	96 Ghișoiu Dorin	156 Necula Dan	216 Șerbu Adrian	
37 Brăinaș Mihai	97 Ghiuță Benone	157 Nedelcu Claudiu	217 Șerbu Andrei	
38 Bucurenciu Sandu	98 Gîrceag Viorel	158 Niculescu Gheorghe	218 Șerbu Iulian	
39 Bucurenciu Ana	99 Grozea Gheorghe	159 Nistor Horia	219 Șorban Ștefan	
40 Bulat Elena	100 Guiu Ștefan	160 Ognean Dorel	220 Ștefănescu Constantin	
41 Bulat Florentin	101 Hermenean Sorin	161 Ognean Luca	221 Taraș Ioan	
42 Bulea Horia	102 Homorozean Gheorghe	162 Oncioiu Maria	222 Taraș Mircea	
43 Butu Mihai	103 Ionescu Aurora	163 Oprea Dan	223 Taraș Octavian	
44 Caian Pandrea Aurel	104 Ionescu Ghe. Nae	164 Oprin Gabriel	224 Taraș Răzvan	
45 Calîfaru Gavril	105 Ionescu Ghe. Petre	165 Pană Aurel	225 Taraș Emil	
46 Caloinescu Ioan	106 Ionescu P. Gheorghe	166 Pană Nicolae	226 Tagarici Laurențiu	
47 Caloinescu Jenel	107 Iordache Dumitru	167 Pascu Liviu	227 Teacă Mihai	
48 Cazacu Dimitrie	108 Ivan Daniel	168 Pastor Sanda	228 Teșileanu B. Barbu	
49 Cerbu Dorel	109 Ivan Gheorghe	169 Paraipan George	229 Teșileanu Costin	
50 Chițac Geta	110 Jerău Gheorghe	170 Pelin Matei Alina	230 Teșileanu Ghia Eugenia	
51 Cîmpoie Gabriel	111 Jînga Romulus	171 Perciog Constantin	231 Țăru Mihaela	
52 Cîrșoiu Aurelia	112 Jînga Victor	172 Perciog Gelu	232 Tocitu Viorel	
53 Ciulu Mircea	113 Jîpa Virgil	173 Petrea Ștefan	233 Tudose Aurel	
54 Ciupală Mariana	114 Lăcătuș Mariana	174 Poașcă Gheorghe	234 Tuian Radu	
55 Ciurea Daniel	115 Lăzărescu Elena	175 Poenaru Lautențiu	235 Ursu Nicolae	
56 Clinciu Sorin	116 Leucuța Cristina	176 Poenaru Nuțu	236 Ursu Gabriel	
57 Codreanu Elena	117 Leșescu Mihai	177 Poenaru Ovidiu	237 Vamoș Aurelia	
58 Cojocneanu Olimpia	118 Lipan Florin	178 Poenaru Roxana	238 Vlad Adriana	
59 Coliban Nicolae	119 Lukaci Mihai	179 Pop Georgeta	239 Voicescu Nicoleta	
60 Colț Radu	120 Lungu Constantin	180 Pop Olga	240 Voinea Dumitru	

Și tu poți participa la
schimburile culturale !

GRUP ȘCOLAR
VICTOR JINGA

MOBILITATE
MULTICULTURALITATE
MODERNITATE

Cu liceul "Marie CURIE", Vire, Calvados, Franța
(oraș înfrățit cu municipiul Săcele,
datorită acestui proiect cultural)

SPAȚIUL EDUCAȚIONAL:

- 4 laboratoare de informatică
- 18 cabinete de specialitate
- Centrul de Documentare și Informare
- 4 ateliere școlare la standarde europene
- Sală de sport
- Sală de spectacole
- Cabinet medical
- Cabinet psihologic

Școala a fost finanțată prin
programul PHARE

PROGRAME INTERNAȚIONALE

- Comenius
- Leonardo da Vinci
- Schimb Teatral Licean
cu Lycee "Marie CURIE"
Vire, Calvados, Franța

GRUP ȘCOLAR "VICTOR JINGA"

*"Cultura nu constă în cantitatea
de cunoștințe, ci în puterea de
creație pe care acestea le dau
omului."*

Victor Jinga

OFERTA EDUCAȚIONALĂ 2012 - 2013

Liceu zi, clasa IX

- ✓ tehnician în activități de comerț
- ✓ tehnician operator tehnică de calcul
- ✓ tehnician mecatronist
- ✓ tehnician construcții și lucrări publice

Liceu seral, clasa XI

- ✓ tehnician în prelucrarea lemnului

Liceu seral, rută progresivă, clasa XII

- ✓ tehnician mecanic pt întreținere și reparații
- ✓ tehnician în activități economice

Postliceal

- ✓ Asistent de gestiune

Tel / Fax: +40 368 003 085
Aleea Episcop Popea Nr. 20
505600 Săcele, Jud Brașov, Romania
e-mail: secretariat@liceulvictorjinga.ro
Web: www.liceulvictorjinga.ro

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Au prioritate articolele privitoare la Săcele, Târlungeni, Zizin și Purcăreni.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei pot fi trimise la adresa de e-mail: plaiurisacelene@yahoo.com
sau la sediul asociației din cadrul Centrului de Documentare și Informare al Gr.Șc., „Victor Jinga”.

<http://www.izvorulsacele.ro/>

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Prof. DOREL CERBU
Prof. RADU COLȚ
Ing. HORIA BÎRSAN
Ing. DAN ZAMFIR
Preot DĂNUȚ BENGĂ
Tehnoredactor SILVIU ROȘCA

